

PASSA

TYGODNIK SĄSIADÓW

URSYNÓW • MOKOTÓW • WILANÓW • LESZNOWOLA • PIASECZNO • KONSTANCIN - JEZIORNA

24 czerwca 2021 czasopismo bezpłatne Nr 25 (1065)

www.passa.waw.pl

**PRACOWNI
KUCHAREK SZEŚĆ**

Zamów on-line na
www.kucharekzesc.pl

Zamów telefonicznie
(22) 855 00 55

BUDŻET OBYWATELSKI

ZGŁASZAM GŁOSUJĘ KORZYSTAM

Czyt. str. I - IV

RYS. AUGUST

Szwedzka stal nie pękła...

Skrzyżowanie nieprzejezdne

Czyt. str. 4

Powsin kusi w lecie

Czyt. str. 11

Komunikacja w wakacje

Czyt. str. 5

Wszyscy jesteśmy sędziami...

zaszczytną dla Szwedów oceną: „Nic nie lepsi od pozostałych złodziei pamiątek narodowych”.

Jeśli tym samym tokiem rozumowania posłużyli się odpowiednicy sędzi Pawłowicz w Niemczech, ani chybi przed ewentualnym meczem z Polską poprosiliby Roberta Lewandowskiego i spółkę o zwrot Szczecina i Wrocławia. A kto wie, czy nie upomnieliby się również o Gdańsk. Mecz z Litwą z kolei panna Kryśia poprzedziłaby zapewne żądaniem zwrotu Wilna, a piłkarzom Ukrainy zasugerowałaby oddanie nam wprzódzi Lwowa. Kto wie zresztą, czy takich historycznych rozliczeń nie opłacałoby się przeprowadzić w większej skali na polu piłkarskim. Chcecie grać z nami, złodzieje, to najpierw oddajcie, coście bezprawnie zabrali! I kto wie, czy w meczu Polska - Czechy o Zaolzie nie padłby remis?

W tytule przypominam akurat hasło dawnej audycji w Telewizji Polskiej. Wtedy pokazanie jakiejś bulwersującej sprawy na antenie TV było jedyną możliwością odstonięcia prawdy przed całym społeczeństwem. Dziś na szczęście jest nie tylko telewizja, lecz także Internet, są działające błyskawicznie media społecznościowe, więc osąd opinii publicznej da się uzyskać w mgnieniu oka. I przeciętny obywatel może raz-dwa ogłosić swój „wyrok” na Facebooku, Twitterze, Instagramie oraz wielu innych platformach. A skoro są sądownictwo jest obecnie niekończąca się przestrzeń wirtualna, to pomna swych praw obywatelka Krystyna Pawłowicz wybrała sobie dla ogłoszenia własnego osądu – poletko Twittera. Panna Kryśia – jeśli mi wolno ze staroświecką galanterią o niej tak się wyrazić – postanowiła tym razem być już nie tyle sędzią Trybunału Konstytucyjnego, ile arbitrem piłkarskim, dbając o fair play i w obliczu spotkania Szwecja - Polska w obrębie mistrzostw Europy zaćwierkała następującym tekstem: „Szwedzi! Przed meczem zwróćcie Polsce zrabowany i wywożony flotyllami w czasie potopu ogrom naszego narodowego dziedzictwa, pamiątki i skarby, które przetrzymujecie”. A to stanowcze żądanie wzmocniła jeszcze ma-

swój drogą, ciekawe to zjawisko, gdy w momencie piłkarskich mistrzostw cały kraj się mobilizuje, jakby chodziło o starcie militarne. Jako komentator sportowy jestem proszony przez różne radia i telewizje o wyprorokowanie wyniku ważnego meczu, również w wypadku petersburskiej konfrontacji Szwecja - Polska (bo Szwedom przypadła rola „gospodarza”) tego ode mnie żądano. Z patriotycznych pobudek nie przewiduję w takiej sytuacji innego wyniku niż korzystny dla nas. Czasem bezmyślne dęcie w narodo-we surmy mnie zawstydzają, ale jakże być pesymistą, gdy „Białe Orły” ruszają do boju? Na szczęście, lepsze jest takie patriotyczne poparcie na gruncie sportu, niż otwarta wrogość wobec innej nacji. Niech się wzajemne niechęci, uprzedzenia, urazy i obrazy zneutralizują w

RYS. PETRO/AUGUST

trakcie kopania piłki, a nie wtedy, gdy jeden naród wyprowadza przeciwko drugiemu armaty, rakiety i czołgi. Albo wali z grubej rury na Twitterze.

W moim przekonaniu akcję patriotki Krystyny Pawłowicz powinien wesprzeć były minister spraw zagranicznych Witold Waszczykowski, który – niczym błędny rycerz – trafił parę lat temu do nieistniejącego państwa San Escobar. Idąc za ciosem, można byłoby również to państwo postawić do pionu i zażądać, by natychmiast zwrócili nam, co zabrali. A przynajmniej zagrozić zerwaniem stosunków dyplomatycznych...

Wspominam o tym, iżby uświadomić czytelnikowi, że poczynania prominentnych postaci obecnego państwa polskiego to nie jest bynajmniej science fiction. Aż chce się powtórzyć strofy „Ody do młodości” Adama Mickiewicza: „Niech nad martwym wleczę światem w rajska dziedzinę uludy, kędy zapał tworzy cudy”...

Entuzjazując się grą Roberta Lewandowskiego i jego partnerów w mistrzostwach Europy, pamiętajmy jednak, że z lokalnego punktu widzenia równie ważne są mecze na własnym podwórku. Wspominałem już o tym, że doszło do konfrontacji Pol-

ska kontra Warszawa, bowiem władze tej pierwszej zabrały na razie Szpital Południowy tej drugiej. Prawem kaduka. Przypuszczam więc, że – tak samo jak w wypadku meczu naszych piłkarzy ze Szwedami – pani sędzia Pawłowicz tupnie nogą, a nawet ostro gwizdnie i natychmiast zażąda zwrotu zagarniętego Warszawie mienia. Przecież zabór w obu sytuacjach – i tej w 1655, i tej w 2021 – był oczywiście bezpodstawny. A znając bezgraniczny obiektywizm pani sędzi, nie wątpię, iż ona za chwilę ostro poleci: Morawiecki, natychmiast oddaj Południowy Trzaskowskiemu. Tym bardziej, że i burmistrz Ursynowa Robert Kem-

pa na to czeka. Kiedyś ursynowianie marzyli o tym szpitalu i mieli za złe pani prezydent Hannie Gronkiewicz-Waltz, że zwleka z budową placówki. Kto mógł się wówczas spodziewać, że państwo polskie nagle państwu ursynowianom ten szpital wydrze?

Punkt widzenia zawsze zależy od punktu siedzenia. Dlatego w czasach solidarnościowego zrywu społeczeństwa polskiego docenialiśmy poparcie papieża Jana Pawła II i całego polskiego Kościoła, który w tamtym czasie był wielkim przyjacielem „Solidarności” i nawet ostatni lider PRL Wojciech Jaruzelski za dbał na koniec, by tę instytucję majątkowo wynagrodzić, poczynając od zwrotu mienia zabranego jej przez komunę. Jak chwalcę biednych, a ganiący bogatych Kościół tę furtkę wykorzystał, ujawnia wstrząsający raport Zbigniewa Borka w tygodniku „Polityka” (nr 23 z br.). Otóż ten nasz solidarnościowy przyjaciel, odebrał przez minione 32 lata nie tylko to, co mu, zabrano, ale bezceremonialnie zagarnął olbrzymią pałac cudzego mienia. W tym na tzw. Ziemiach Odzyskanych. Na Ursynowie, znaczny grunt pod Kopą Cwilą przynależała Archidiecezji Warszawskiej w drodze – na pozór równoprawnej wymiany – Rada Warszawy. Dlaczego Archidiecezja ma być właścicielem centralnej części ursynowskiej agory, nikt nie zrozumie. Mam zatem nadzieję, że najporządniejszy hierarcha w łonie Episkopatu Polskiego, ks. kardynał Kazimierz Nycz zdecyduje się, by przywrócić status quo ante...

MACIEJ PETRUCZENKO
PASSMITA
naczelnym@passa.waw.pl

Słowniczyszenie Syntonia

zaprasza na:

BEZPŁATNE

TRENINGI PAMIĘCI DLA SENIORÓW

na Mokotowie

lipiec 2021

informacje i zapisy: tel. 792 890 810

Projekt współfinansuje m.st. Warszawa

MIEJSCA OKOTÓW

Stad jestem!

www.mokotow.waw.pl facebook.com/UDMokotow

Prawo i my

CO DZIECKO MOŻE A CO MUSI

Mój syn ma 14 lat. Wiem, że znajduje się w trudnym wieku okresu dojrzewania i dodatkowo zamknięcie szkół w okresie Covid-19 na pewno wpływa na niego stresująco. Z drugiej strony syn bez przerwy wchodzi ze mną w bezsensowne, nerwowe dyskusje, odmawia wykonywania jakichkolwiek obowiązków domowych bądź oczekuje za ich wykonanie wynagrodzenia, a momentami staje już niegrzeczny w stosunku do mnie i innych osób. Czy przepisy prawne nakładają na dzieci jakiegokolwiek obowiązki w sprawach związanych z obowiązkami domowymi?

Prawdą jest, że gdy mówi się o relacjach dziecko – rodzic zazwyczaj wskazuje się na rozliczne obowiązki rodziców względem dziecka. Na ich obowiązek zapewnienia odpowiednich warunków wychowawczych – rozwojowych, adekwatnych rozrywek i utrzymywania finansowego dziecka na odpowiednim poziomie. Tymczasem kodeks rodzinny i opiekuńczy wskazuje, iż na dzieciach także ciążyą pewne powinności względem rodziców.

Zgodnie z art. 91 kodeksu rodzinnego i opiekuńczego dziecko, które pozostaje na utrzymaniu rodziców i mieszka u nich, jest obowiązane pomagać im we wspólnym gospodarstwie - np. dbać o ład i porządek, przygotowywać posiłki. Literatura wskazuje, że za gospodarstwo domowe uznaje się także gospodarstwo produkcyjne rodziców, a więc przede wszystkim gospodarstwo rolne (gospodarstwo przyzagrodowe) i warsztat rzemieślniczy. W takiej sytuacji dziecku nie przysługują żadne roszczenia o wynagrodzenie pieniężne. Pod pojęciem „pomoc” ustawodawca miał na myśli pomoc bezinteresowną, której dziecko nie może uzależniać od korzyści materialnych. Ten sam przepis wskazuje, iż dziecko, które ma dochody z własnej pracy, powinno przyczynić się do pokrywania kosztów utrzymania rodziny, jeżeli mieszka u rodziców. Przy czym należy wówczas wziąć pod uwagę takie okoliczności jak: wiek dziecka, jego zajęcia szkolne, wysokość zarobków, sytuację majątkową rodziców, szczególnie, obciążające budżet rodzinny potrzeby innych członków rodziny (np. niepełnosprawne rodzeństwo).

Ponadto art. 95§1 kodeksu rodzinnego i opiekuńczego wskazuje, iż dziecko pozostające pod władzą rodzicielską winno rodzicom posłuszeństwo, a w sprawach, w których może samodzielnie podejmować decyzje i składać oświadczenia woli, powinno wysłuchać opinii i zaleceń rodziców sformułowanych dla jego dobra. W literaturze posłuszeństwo określa się jako podporządkowanie się przez dziecko woli jego rodziców. Dodatkowo zgodnie z art. 87 kodeksu rodzinnego i opiekuńczego rodzice i dzieci są obowiązani do wzajemnego szacunku i wspierania się. Innymi słowy notoryczne wygłaszanie przez małoletniego negatywnych czy wręcz obraźliwych uwag pod adresem rodziców stanowi naruszenie tego przepisu. Wskazane w przepisie „wspieranie” to nic innego jak wzajemna pomoc natury osobistej jak i majątkowej. Rodzic powinien więc oczekiwać od dziecka szczególnej troski w razie choroby czy niepowodzeń życiowych.

Magdalena Rogalska - radca prawny

Autorka prowadzi indywidualną Kancelarię Rady Prawnego na Ursynowie

SŁUCHMED

Zapraszamy do naszych gabinetów na

BEZPŁATNE BADANIA SŁUCHU

ul. Lanciego 13, lok. 11 ..... tel. 602 334 150

ul. Pasaż Ursynowski 7 ..... tel. 882 191 928

ul. J. Dąbrowskiego 16 ..... tel. 668 138 977

al. Niepodległości 24/30 ..... tel. 22 290 60 40

Stosujemy rękawiczki ochronne

Dezynfekujemy gabinet i sprzęt medyczny przed każdą wizytą

Używamy maseczek ochronnych

PRZESTRZEGAMY ZAOSTRZONYCH ZASAD HIGIENY I DEZYNFEKЦИИ

DZIESIĄTKI TYSIĘCY zadowolonych pacjentów

Ponad 500 lokalizacji w Polsce

Współpraca z NFZ

30 lat tradycji

**SMB „IMIELIN” z siedzibą w Warszawie,
ul. Malinowskiego 5
ogłasza przetarg nieograniczony na:**

Wykonanie wymiany instalacji gazu w budynkach SMB „IMIELIN” przy ul. Dereniowej 5 i Warchałowskiego 9

Specyfikację Istotnych Warunków Zamówienia można nabyć w siedzibie Spółdzielni, (pokój 10) za odpłatnością 50 zł.

Termin składania ofert i wpłaty wadium
upływa 15.07.2021 r. do godz. 9.30

Miejsce składania ofert: w siedzibie Spółdzielni, pokój nr 25.

Otwarcie ofert nastąpi: w siedzibie Spółdzielni, pok. 22
w dniu 15.07.2021 r. o godz. 10.00

Wymagane wadium: 15 000 zł (szczegóły w SIWZ).

Wadium należy wpłacić na konto
PKO BP nr 60 1020 1169 0000 8102 0011 2151.

Informacje w sprawach przetargu udzielane są telefonicznie
tel. 22 641 59 91 w. 120

Spółdzielnia zastrzega sobie prawo unieważnienia
lub zawieszenia przetargu na okres do trzech miesięcy
bez podania przyczyny.

Idą wakacje – to dobry moment, by rzucić palenie

Zbliżające się wakacje motywują, by wsłuchać się w siebie i zadbać o zdrowie. Jednym z postanowień może być rzucenie palenia. Czy rzeczywiście alternatywne produkty zawierające nikotynę mogą w tym pomóc?

Przyjrzyjmy się alternatywom dla palaczy. Niedawno prof. Frank Baeyens z Katolickiego Uniwersytetu w Leuven (Belgia) poinformował, że prowadzone na jego macierzystym uniwersytecie badania dowodzą, iż 40 proc. Belgów, którzy podjęli zakończoną sukcesem próbę rzucenia palenia, używało podczas tego procesu e-papierosów. Do podobnych wniosków doszli autorzy siódmego raportu Public Health England (PHE)¹, brytyjskiej instytucji zdrowia publicznego, który mówi, że e-papierosy są nawet bardziej skutecznym narzędziem wspomagającym porzucenie palenia, niż nikotynowa terapia zastępcza. Przez wiele lat palacze szukający alternatyw mieli do wyboru jedynie metody farmakologiczne, ale w ostatnich latach zyskiwali coraz więcej możliwości wyboru produktów, które potencjalnie mogą redukować szkodliwy wpływ nałogu na zdrowie. Na rynku istnieje kilka kategorii: wspomniane e-papierosy, cieszące się coraz większą popularnością produkty do podgrzewania tytoniu, np. gloHyper, a także zupełnie nowe w Polsce doustne saszetki nikotynowe. Saszetki zostały umieszczone na opracowanej przez naukowców tzw. skali risk continuum (przedstawiającej poziom ekspozycji konkretnych produktów na toksyny), jako mniej szkodliwe od wszystkich alternatyw dla tradycyjnych papierosów – poza nikotynową terapią zastępczą, czyli wspomnianymi gumami i plastrami.

Saszetki nikotynowe są dużo mniej szkodliwe od standardowego papierosa nie tylko dlatego, że nie wytwarzają dymu, ale nie zawierają tytoniu, a tylko nikotynę. Umożliwiają jej dostarczenie w różnych stężeniach, ale bez wytwarzania substancji smolistych i zapachów. Jest to rozwiązanie prawie w 100 proc. mniej szkodliwe od klasycznych papierosów, o czym powinni pamiętać palacze, którzy szukają drogi rozstania z nałogiem. Saszetkom nikotynowym wnikliwie przyglą-

da się między innymi także prof. Andrzej Sobczak ze Śląskiego Uniwersytetu Medycznego w Katowicach, który na swoim blogu² pisze: – *Niewątpliwie mamy do czynienia z najmniej szkodliwym dla palaczy alternatywnym produktem dostarczającym nikotynę. Jeśli palacze zdobędą się na wysiłek aby całkowicie przejść z palnych wyrobów tytoniowych na woreczki nikotynowe, będzie to tylko z korzyścią dla ich zdrowia, a być może również wspomże to proces uniezależnienia się od nikotyny.* Wiadomo – najlepiej porzucić wszelkie używki, ale jeżeli wydaje się to zbyt trudne, warto postawić na potencjalnie mniej toksyczne rozwiązania – tym bardziej, że saszetek nikotynowych, np. dostępnych od czerwca w Polsce VELO, można używać dyskretnie, właściwie w każdym miejscu, bez szkody i dyskomfortu dla innych. Nadchodzące wakacje często wiążą się z długimi podróżami, czasem wspólnym (publicznym) środkiem transportu, więcej czasu spędzamy w towarzystwie (któremu może przeszkadzać zapach tytoniu, nie mówiąc już o szkodliwości biernego palenia), a wreszcie ten wolny czas może być kolejnym pretekstem, by podjąć wyzwanie i zadbać o swoje zdrowie.

¹ <https://www.gov.uk/government/publications/vaping-in-england-evidence-update-february-2021/vaping-in-england-2021-evidence-update-summary>

² <https://asobczak.com.pl/woreczki-nikotynowe-nowy-rewelacyjny-jak-sie-wydaje-produkt-pomocny-w-redukcji-szkod-wywołanych-paleniem-tytoniu/>

Jak Julian Ursyn Niemcewicz gospodarował na Ursynowie

Wielki polski pisarz przełomu XVIII i XIX wieku, wielkości Polaków znany przede wszystkim jako autor komedii politycznej „Powrót poła”, historyk, publicysta, tłumacz, poseł na Sejm Czteroletni, członek Komisji Edukacji Narodowej, adiunkt księcia Czartoryskiego, prezes Towarzystwa Przyjaciół Nauk – Julian Ursyn Niemcewicz, w dniu 23 października 1822 roku w wieku 65 lat nabył za ówczesną równowartość 6.292 gramów złota około 17 hektarów ziemi na skraju skarpy wiślanej między Służewcem a Natolinem oraz znajdującą się na tym terenie willę Rozkosz.

Od 1784 roku posiadłość ta należała do Stanisława Kostki i Aleksandry Potockich. W 1795 roku sprzedali oni majątek Grzegorzowi Wyhowskiemu. Ten jednak okazał się wyjątkowo nieudolnym gospodarzem i doprowadził posiadłość do bardzo złego stanu, tak że dość szybko zmuszony był ją sprzedać. I tym razem posiadłość nie miała szczęścia do właściciela, bo trafiła w ręce spekulanta ziemskiego Ignacego Kochanowskiego. Nowy władca również zaniedbywał majątek, a jego narastające w zastraszającym tempie ogromne długi, będące konsekwencją przede wszystkim wielkiego zamiłowania do gry w karty, skłoniły go do decyzji o odsprzedaniu majątku Niemcewiczowi. W nowo nabytej posiadłości Julian Ursyn Niemcewicz zamieszkiwał w okresie od maja do listopada na przestrzeni kolejnych ośmiu lat swego długiego jak na owe czasy 84-letniego życia. Przez pozostałą część roku wynajmował natomiast pokój w jednym z pałaców w Warszawie na Krakowskim Przedmieściu lub gościł u zaprzyjaźnionej rodziny Potockich w Wilanowie. Pisarz początkowo nosił się z zamiarem nazwania swego nowego majątku ziemskiego Ameryką lub Waszyngto-

nem. „Mysł moja była na pamiętkę dziesięcioletniego pobytu mego w Ameryce nazwać tę zagrodę Ameryką lub Waszyngtonem, lecz trzeba się było i o to udać do rządu za zgłoszeniem się. Życzyliwi zaklinali mię bym tego nie czynił, że nazwisko wolnego kraju wzięte będzie za bunt i sprzyślenie” – pisał Niemcewicz w swych dziennikach. Finalnie postanowił nazwać swoją posiadłość Ursynowem. Bardzo denerwowało go, gdy niektórzy złośliwi sąsiedzi celowo przekreślali tę nazwę na Rusinów.

Gdy w okresie letnim pisarz zamieszkiwał w willi Rozkosz, z wielką pieczołowitością oddawał się doглядaniu swej posiadłości i na bieżąco prowadził „Dziennik czynności moich w Ursynowie”. Dzisiaj dziennik ten stanowi bezcenne źródło informacji, jak Niemcewicz gospodarował na tych terenach. Z zapisów dowiemy się jak to człowiek, od nazwiska którego dzielnica Ursynów wzięła swą nazwę, z zamiłowaniem oddawał się tutaj swej wielkiej pasji, a mianowicie uprawie różnych warzyw, owoców i ziół oraz hodowli zwierząt. Na początku mocno wsparli go przyjaciele i znajomi. I tak Czartoryscy ofiarowali mu różne krzewy owocowe, kilka wiśni, bzy oraz dwie

krowy, pani Zamoyska dała mu również kilka krzewów, a generał Krasieński sprezentował ule z pszczołami oraz poradnik dotyczący ich hodowli. Żona Niemcewicza przysyłała mu z Ameryki różne nasiona, na przykład, melonów czy arbuźów. Gospodarz hodował w swym majątku, między innymi, cebulę białą, cebulę francuską, cebulę amerykańską, marchew francuską i amerykańską, ogórki wężę, ogórki egipskie, ziemniaki, kalafior, szpinak, sałatę lodową, buraki cukrowe, groch, rzepę, pietruszkę, brokoły, pieprz angielski, tabakę czy berberys. Ku jego wielkiej radości, uprawiane przez niego warzywa i owoce cieszyły się całkiem sporym zainteresowaniem ze strony nabywców płodów rolnych w ówczesnej Warszawie. Nie powiodło się Niemcewiczowi jedynie z brokołami, na które nie mógł w ogóle znaleźć zbytu. Najwyraźniej 200 lat temu mieszkańcy stolicy nie byli skłonni do zachwytu nad tym jakże dzisiaj popularnym warzywem.

Pisarz wykazywał też wielkie zamiłowanie do hodowli zwierząt. Sprowadził z zagranicy egzotyczne gatunki drobiu, takie jak, kaczkę indyjską, ozdobne koguty, kuropatwy, pawie, a także krowy tyrolskie. W stawie hodował karpie, karasie i okonie. Wprowadzał wiele innowacyjnych metod wytwarzania żywności, słabo jeszcze wtedy znanych na ziemiach polskich, z którymi on miał sposobność zapoznać się podczas swego 10-letniego pobytu w Stanach Zjednoczonych, na przykład, tłoczył olej z maku i leszczyny, wytwarzał ocet z nasturcji, wyciskał soki owocowe przy pomocy prasy,

którą sam polecił skonstruować według własnego projektu.

Pisarz z wielkim entuzjazmem przeżywał pierwsze dożynki na Ursynowie, co szczegółowo opisał w swym dzienniku, kończąc wpis zdaniem: „Wziąłem wieńiec z wdzięcznością, pierwszy w życiu moim i zawiesiłem po sieniach”. Niestety, szybko jednak okazało się, że zarówno hodowla egzotycznych zwierząt, jak i nowości spożywcze, które z takim zaangażowaniem wytwarzał, nie przynosiły żadnych zysków, a były wręcz deficytowe. Mimo to Niemcewicz nie zaprze-

stał tych działań, wierząc, że wkrótce warszawiacy przekonają się do nowości kulinarnych.

W jego posiadłości często bawili liczni goście. Bywali tu, między innymi, August Potocki, księżna Wirtemberska z panną Cecylią, państwo Załuscy, księżę wojewoda Czartoryski, Stanisława Potocka z Wilanowa, państwo Morawscy, generał Izydor Krasieński, księżna Sapieżyńska, księżna Radziwiłłowa, pani Łempicka, pisarka Maria Szymanowska, pani Sołtykowska czy pan Braddick z Nowego Jorku. Ursynów powoli stawał się modny.

Gości przyciągały przepięknie widoki kwitnących kwiatów i krzewów, oryginalne gatunki hodowanych tu zwierząt, smakowite i nieznanne jeszcze wtedy w Warszawie produkty spożywcze, wytwarzane na Ursynowie, a nade wszystko doborowe towarzystwo samego ursynowskiego włodarza.

Niemcewicz żył też w bardzo przyjaznych relacjach z większością swych sąsiadów. W lipcu 1824 roku został ojcem chrzestnym córki państwa Popychowskich, ekonomów ze Służewca, a w 1828 roku ojcem chrzestnym syna księcia Czartoryskiego Władysława Aleksandra oraz syna Konstantego Zamoyskiego, przyszłego ordynata.

Dla odpoczynku miał w zwyczaju siadywać w cieniu drzew lipowych, których mnóstwo rościło w jego ursynowskiej posiadłości. Podobno w chwilach takiego odpoczynku w zadumie wspominał Kochanowskiego i jego poezję. Ponoć czuł się w swym majątku naprawdę szczęśliwy i zrealizowany. Tę piękną siankę przerwał wybuch Powstania Listopadowego w 1830 roku. Pisarz od razu zaangażował się w sprawy państwowe i porzucił zajęcia gospodarskie na Ursynowie. W 1831 roku wyjechał z kraju z misją dyplomatyczną i nigdy już nie powrócił. Zmarł 21 maja 1841 roku na emigracji w Paryżu. Ostatni wpis w dzienniku Niemcewicza, dotyczący Ursynowa, pochodzi z 24 czerwca 1831 roku i ma wręcz symboliczną wymowę w kontekście rychłej klęski Powstania Listopadowego: „Wszystko zarosło. Powietrze zimne i chłodne (...) owoców mało będzie”.

Katarzyna Nowińska

Budowa ronda u zbiegu Konstruktorskiej i Postępu

Tradycyjnie od frezowania rozpoczęły się w poniedziałek prace na skrzyżowaniu ulic Konstruktorskiej i Postępu. Powstanie tam rondo, które poprawi bezpieczeństwo, wybudowane zostaną też droga dla rowerów i bezpieczne przejścia dla pieszych z azylami.

Investycję zrealizuje i sfinansuje deweloper stawiający na działce w obrębie Konstruktorskiej i Postępu kompleks budynków mieszkalnych. Prace drogowe rozpoczął w poniedziałek rano. Objęły one teren, na którym zamiast dotychczasowego skrzyżowania będzie rondo. Tradycyjnie zainaugurowało je frezowanie starej nawierzchni jezdni. Asphalt zostanie zerwany nie tylko w miejscu krzyżowania się ulic, ale także na fragmentach ich wlotów do miejsca w obrębie planowanych zatok przystankowych.

Poprawi się bezpieczeństwo

Dotychczasowe skrzyżowanie – w kształcie litery T – było nietypowe, bo droga z pierwszeństwem przejazdu nie przebiegała tam w linii prostej. Pierwszeństwo – oprócz kierujących się ul. Konstruktorską od strony zachodniej – mieli też ci, którzy poruszali się ul. Postępu. W efekcie trudniej było się włą-

czyć do ruchu jadącym ul. Konstruktorską od ul. Wołoskiej.

Dzięki zamianie skrzyżowania na okrągłe ten problem zniknie. Rondo poprawi bezpieczeństwo ruchu wszystkich użytkowników. Pasy ruchu przy wlotach zostaną wyregulowane, zachowany będzie jednospasowy przekrój obu ulic. Infrastruktura, poza ułatwieniem skrętu w ul. Postępu lub jazdę na wprost poruszającym się ul. Konstruktorską od wschodu, wymusi ostrożniejszą jazdę.

Lepiej chronieni będą piesi. Do tej pory do dyspozycji mieli tam dwa przejścia, po przebudowie zyskają jeszcze jedno – pasy pojawią się na każdym z trzech wlotów ronda. Przejścia zostaną wyposażone w azyle, a zebry przez ul. Postępu towarzyszyć będzie przejazd rowerowy. Investycja zakłada budowę drogi dla rowerów po południowej stronie ul. Konstruktorskiej – od ronda w kierunku okrągłego skrzyżowania z ul. Racjonalizacji. Droga ta zostanie podpięta do tej, która powstała po zachodniej stronie ul. Postępu, a także na krótkim fragmencie ul. Konstruktorskiej wyprowadzona w kierunku wschodnim. Tam z kolei zostanie przedłużona aż do ul. Wołoskiej i biegnącej wzdłuż niej ścieżki, w ramach realizacji projektu z

budżetu obywatelskiego, na który zagłosowało 1575 osób.

Ponadto powstaną trzy zatoki przystankowe. Pierwsza zostanie utworzona po wschodniej stronie ul. Postępu za wjazdem na teren powstającego budynku, a dwie na ul. Konstruktorskiej za zjazdami z ronda.

Skrzyżowanie nieprzejezdne

Realizacja inwestycji potrwa do końca września. W tym czasie skrzyżowanie ulic Konstruktorskiej i Postępu będzie wyłączony z ruchu. Kierowcy pojedą objazdem ul. Domaniewską do ul. Wołoskiej lub ul. Suwak i Racjonalizacji. W rejonie prac obowiązować będzie zakaz parkowania, a piesi będą mogli przechodzić wyłącznie przez ul. Postępu. Znajdujące się tam przejście zostanie zawężone do połowy swojej dotychczasowej szerokości.

Zmianie ulegną trasy pięciu linii autobusowych: 136, 308, N33, N36 i N86. Autobusy obsługujące linię 136 w kierunku Ursynowa pojedą objazdem ulicami Woronicza i Wołoską, a w przeciwną stronę będą kursowały ulicami: Domaniewska – Suwak – Konstruktorska.

Z kolei trasa linii 308 zmieni się w porannych godzinach szczytu w kierunku stacji metra Wierzbno i w popołudniowych godzinach szczytu w stronę przystanku „Park Postępu 02” – autobusy będą kursowały ulicami Domaniewską i Wołoską. Poranna trasa w kierunku przystanku „Domaniewska Office Park” i popołudniowa w kierunku metra Wierzbno nie ulegną zmianie.

Autobusy kursujące na linii N33 w kierunku zajezdni Woronicza zostaną skierowane na objazd ulicami: Domaniewska – Suwak – Konstruktorska. W wybranych kursach: Wołoska – Woronicza (powrót ulicami Woronicza – Samochołdowa – Domaniewska) autobusy linii N36 będą jechały ul. Wołoską, a autobusy linii N86 – ulicami Konstruktorska, Suwak i Domaniewską.

zdm.waw.pl

Rehabilitacja po Covid-19

W Szpitalu Tymczasowym uruchomiony został Oddział Rehabilitacji dla pacjentów po przechorowaniu Covid-19. Przeznaczono na ten cel 100 łóżek. Pierwsi pacjenci są już przyjmowani.

Budynek przy ul. rtm. Witolda Pileckiego 99 pełni też rolę szpitala wiodącego dla leczenia pacjentów z Covid-19 w Warszawie i okolicach - pozostaje w gotowości do szybkiego przyjęcia większej liczby chorych, gdyby pogorszyła się sytuacja epidemiologiczna. Świadczenia rehabilitacji COVID-19 są realizowane na podstawie skierowania, które wystawi pacjentowi lekarz ubezpieczenia zdrowotnego, po zakończeniu leczenia związanego z zakażeniem koronawirusem. Dzięki możliwości takiej rehabilitacji pacjenci, którzy chorowali na COVID-19, mogą znacznie poprawić swoją sprawność oddechową. Zwiększą wydolność wysiłkową i krążeniową. Szybciej powrócą do pełnej sprawności. Rehabilitacja pozytywnie wpłynie również na ich kondycję psychiczną. Dane kontaktowe do rejestracji: tel. 22 166 92 22 czynny w godzinach 8.00-15.00.

Ostatnie dni głosowania na projekty z Budżetu Obywatelskiego

Na projekty z Budżetu Obywatelskiego 2022 głosujemy tylko do środy, 30 czerwca. Zagłosować może każdy mieszkaniec Warszawy (wystarczy mieć numer PESEL), nie trzeba być zameldowanym w mieście. Swój głos mogą również oddać warszawiacy poniżej 13. roku życia – wówczas niezbędna jest zgoda rodzica lub opiekuna prawnego. Wybierać można spośród pomysłów mieszkańców maksymalnie 15 ursynowskich projektów i 10 ogólnomiejських.

Wśród projektów zgłoszonych przez mieszkańców są m.in. projekty dotyczące zieleni, poprawy bezpieczeństwa na drogach, a także zajęcia sportowe i spotkania kulturalne.

Głosujemy do środy, 30 czerwca 2021 roku: papierowo – w urzędzie, do godz. 18.00, elektronicznie – na stronie <https://bo.um.warszawa.pl/voting/welcome>, do godz. 23.59.

Aby pomóc mieszkańcom w procesie głosowania, przed Urzędem Dzielnicy Ursynów (od strony al. KEN) zaplanowano namiot budżetu obywatelskiego. Dostępna będzie w nim lista projektów, karty do głosowania i pomoc koordynatora, który odpowie na wszystkie pytania. Zapraszamy:

24 czerwca, w godz. 14.00 – 17.00
28 czerwca, w godz. 14.00 – 17.00,
29 czerwca, w godz. 14.00 – 17.00,
30 czerwca, w godz. 14.00 – 18.00.

Więcej informacji na www.ursynow.pl.

Ursynów StreetBall Cup 2021

Zapraszamy na „URSYNÓW StreetBall Cup 2021 – turniej koszykówki ulicznej”, który odbędzie się 3 lipca, od godz. 9.00. Zapisy są możliwe na stronie internetowej www.aktywnykasprzak.org. Turniej przeznaczony dla osób od 14. roku życia. Zostanie rozegrany na boiskach do koszykówki Ursynowskiego Centrum Sportu i Rekreacji przy ul. Dembowskiego 5.

Organizatorem wydarzenia jest „Stowarzyszenie Aktywny Kasprzak”, przy wsparciu finansowym Urzędu Dzielnicy Ursynów oraz Urzędu Marszałkowskiego Województwa Mazowieckiego.

Zgłoszone drużyny zostaną podzielone na cztery grupy. Maksymalna ilość zgłoszonych drużyn to 16. W pierwszej fazie turnieju obowiązywać będzie system grupowy – mecz każdy z każdym. Do kolejnego etapu rozgrywek awansują najlepsze 2 zespoły z poszczególnych grup. W dalszym etapie turnieju, od ćwierćfinałów obowiązywać będzie system pucharowy.

Wzięcie nagród i pucharów najlepszym zespołom nastąpi na zakończenie turnieju.

Warszawa ma nowy portal informacyjny

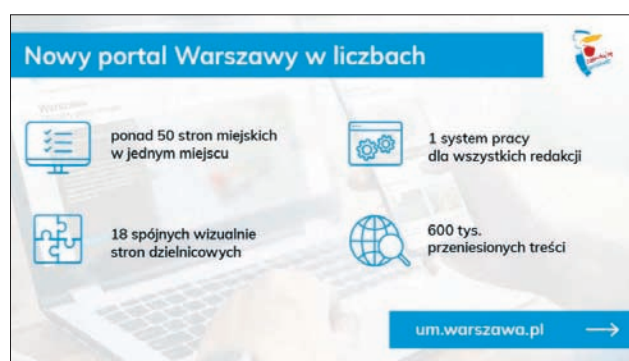
Spójność, przejrzystość i wygoda. To cechy, którymi kierowała się Warszawa, tworząc nowy portal informacyjny. Serwis pod adresem um.warszawa.pl zastąpi w tym roku blisko pięćdziesiąt miejskich stron internetowych, w tym strony 18 dzielnic.

Oczekiwania użytkowników wobec usług cyfrowych zmieniają się bardzo szybko. Informacyjny portal Warszawy będzie dostosowany do urządzeń mobilnych. Chcemy, aby informacje były prezentowane przejrzysto i były dostępne także dla osób ze szczególnymi potrzebami (np. niedowidzących).

Łatwiejszy dostęp do informacji

Tym kierowaliśmy się, kiedy tworzyliśmy nowy portal Urzędu m.st. Warszawy. Jego głównym założeniem jest ujednolicenie prezentacji treści w witrynach oraz sposobu poruszania się po nich. Nowością są strony tematyczne, które pomogą mieszkańcom poznać działania miasta w różnych obszarach. Prezentują one zebrane w jednym miejscu treści dotyczące np. kultury, zdrowia czy edukacji. Uporządkowaliśmy też adresy serwisów, dzięki czemu m.in. strony dzielnic odnajdziemy według prostego schematu: ochota.um.warszawa.pl czy wa-

wer.um.warszawa.pl. Na każdej stronie dzielnicowej mieszkańcy znajdą m.in. wspólne zakładki w menu, takie jak „Urząd”, „Dla mieszkańców” czy „Załatw sprawę”. Użytkownik portalu będzie mógł szybciej i łatwiej znaleźć informacje, których szuka, a na spójnych wizualnie stronach tematycznych, a także w witrynach dzielnic.

Poruszanie się na stronie i odnajdywanie interesujących materiałów ułatwia też wyszukiwarka – wspólna dla całego portalu. Dzięki niej użytkownicy mogą przeszukać zawartość wszystkich serwisów wchodzących w skład nowego portalu oraz innych miejskich stron internetowych m.in.: warszawa19115.pl czy BIP. Korzystając z miejskiej wyszukiwarki, mamy pewność, że w wynikach wyszukiwania znajdziemy ofi-

cialne treści tworzone przez warszawski samorząd.

Otwarte i sprawdzone technologie

Interesujące jest też to, co niewidoczne dla użytkownika. Nowy portal informacyjny Warszawy jest zbudowany z wykorzystaniem sprawdzonych technologii, dostępnych na zasadach

(np. zdjęcia) mogą być wielokrotnie użyte.

Liczy się zdanie mieszkańców

W czasie pracy nad nowym portalem zapytaliśmy różne grupy warszawianek i warszawiaków, co o nim sądzą, jak oceniają łatwość poruszania się po stronach, sposób prezentowania treści. Podczas badań i rozmów zebrałiśmy wiele cennych uwag. Zalety nowego portalu to według badanych: przejrzystość, czytelność, wyeksponowana wyszukiwarka, kalendarz wydarzeń i bogactwo treści. Strona była często opisywana jako nowoczesna i łatwa w obsłudze. Rekomendacje respondentów pozwoliły poprawić funkcjonalność i estetykę.

Nowoczesny portal informacyjny

Przez pewien czas nowy portal informacyjny Warszawy będzie funkcjonował równoległe do dotychczasowych stron, żeby użytkownicy mogli przyzwyczaić się do zmian, a także zapoznać się z nowymi rozwiązaniami. Nowa witryna, tak jak dotychczasowa strona główna Urzędu m.st. Warszawy, będzie dostępna pod adresem um.warszawa.pl. Już teraz zachęcamy do odwiedzania nowej, lepszej strony miasta pod adresem <https://nowa.um.warszawa.pl>.

MBL

Troska o najmłodsze drzewa

W dzielnicy Ursynów rozstawiono worki z wodą służące do podlewania młodych drzew metodą kropelkową. Przewidziano łącznie 26 akcji uzupełniania wody w workach dla 889 wskazanych przez dzielnicę drzew.

Podlewanie młodych drzew jest możliwe dzięki finansowaniu z budżetu obywatelskiego – projekt „Dbamy o ursynowskie drzewa – podlewanie” zyskał uznanie 2163 mieszkańców. Dzięki uzupełnianiu wody w workach najmłodsze ursynowskie drzewa przetrwają tegoroczne upały. Worki z wodą już zostały rozstawione, będą zasilać rośliny w wodę do października. Każdy worek ma pojemność około 60 litrów. Podlewanie drzewa następuje metodą kropelkową.

Nie chcemy partyjnej szkoły!

Przedstawiciele samorządów, uczniowie, rodzice, organizacje nauczycielskie i społeczne sprzeciwiają się rządowemu planowi zmian w oświacie, które grożą centralizacją systemu edukacji. Projekt nowelizacji zakłada, że kontrolę nad szkołami przejmą kuratoria oświaty. To one będą miały decydujący wpływ na wybór i odwołanie dyrektorów placówek, ofertę zajęć edukacyjnych, a nawet likwidację szkół.

Pod apelem przeciw próbom centralizacji i upartyjnienia systemu edukacji w Polsce podpisują się organizacje samorządowe (Unia Metropolii Polskich, Związek Miast Polskich, Związek Powiatów Polskich, Związek Gmin Wiejskich), przedstawiciele środowiska nauczycielskiego (Związek Nauczycielstwa Polskiego, Ogólnopolskie Stowarzyszenie Kadry Kierowniczej Oświaty), reprezentanci rodziców, uczniów, szkół niepublicznych oraz organizacji społecznych.

Chcemy rozmów na temat polskiej edukacji

– Uczniowie, nauczyciele i rodzice, na zakończenie tego trudnego roku zamiast dyskusji o zmianach oraz propozycji wsparcia szkół po okresie pandemii i długiego nauczania zdalnego,

otrzymują gotowy przepis na centralizację oświaty. Sprzeciwiamy się tym bezprawnym i szkodliwym planom. Jako samorządowcy wzywamy ministra Czarnka do merytorycznych rozmów na temat przyszłości polskiej edukacji. Powołanie go na ministra edukacji i nauki było skandalem. Każda kolejna jego wypowiedź czy decyzja to potwierdza – mówi Rafał Trzaskowski, prezydent m.st. Warszawy i przedstawiciel Unii Metropolii Polskich. – Systemowi edukacji w całej Polsce grozi upolitycznienie, a wręcz upartyjnienie. Planowana nowelizacja prawa oświatowego przygotowywana jest zgodnie z jedyną i słuszną ideologią rządzących, a projekt, który prowadzi wprost do upartyjnienia szkół, to już krok za daleko. Dlatego minister Przemysław

Czarnek powinien zostać odwołany – dodaje Rafał Trzaskowski.

– Jako Związek Miast Polskich jesteśmy przeciwni ograniczaniu autonomii dyrektorów, nauczycieli, rad rodziców, uczniów oraz wspólnot lokalnych w działalności edukacyjnej i wychowawczej placówek oświatowych. Takie działania mogą w konsekwencji doprowadzić do wielofalowych, wieloletnich, negatywnych skutków dla edukacji w Polsce – podkreśla Magdalena Czarzyńska-Jachim, wiceprezydentka Sopotu i przedstawicielka Związku Miast Polskich.

O dyrektorze szkoły zdecyduje tylko kurator

W ramach projektu nowelizacji przepisów Ministerstwo Edukacji i Nauki chce nadania kuratorom oświaty, którzy są organem administracji rządowej, znacznie większych uprawnień. W myśl nowych przepisów zyskają oni decydujący głos w konkursach na dyrektorów szkół. Obecnie w komisji konkursowej przy wyborze dyrektorów szkół znajduje się trzech przedstawicieli organu prowadzącego i trzech przedstawicieli kuratorium oświaty.

Pomysł resortu oświaty zakłada, że kuratorium będzie miało pięć głosów, czyli zdecydowanie większy wpływ na wybór dyrektora szkoły niż obecnie. – Ministerstwo przygotowało też zapis umożliwiający zorganizowanie konkursu na dyrektora bez koniecznego udziału reprezentanta rady rodziców lub związków zawodowych. Nowelizacja da również kuratorom oświaty kompetencje do niemal swobodnego zawieszania bądź odwoływania dyrektora, je-

żeli ten nie zastępuje się do ich zalet pokontrolnych – wskazuje Sławomir Broniarz, prezes Związku Nauczycielstwa Polskiego.

Marek Pleśniar, dyrektor Ogólnopolskiego Stowarzyszenia Kadry Kierowniczej Oświaty, dodaje: – Teraz prawo nakazuje osiągnięcie porozumienia kuratora z organem prowadzącym, czyli najczęściej z wójtem lub z burmistrzem czy prezydentem miasta. Nie zgadzamy się na zaburzenie dotychczasowej równowagi władzy samorządowej i władzy centralnej, wobec kluczowego w szkole stanowiska dyrektora szkoły. To zerwanie umowy zawartej przez społeczeństwo z władzą podczas reformy samorządowej i przejęcia szkół przez samorządy u progu transformacji ustrojowej Polski.

Jak podkreśla Krystyna Starczewska, przewodnicząca zarządu Krajowego Forum Oświaty Niepublicznej projekt nowelizacji ustawy prawo oświatowe, zakłada również, że urzędnicy podlegli resortowi będą mogli decydować o przyszłości dyrektorów zarówno publicznych, jak i niepublicznych placówek. – Zmierzamy w kierunku systemu oświaty, gdzie szkoły nauczają zgodnie z ideologią rządzącej partii, są przychylnie władzy i poddane politycznej kontroli. Obawiamy się cenzury w kwestiach ochrony konstytucji i praw człowieka, dbałości o środowisko, w tym ochrony klimatu, czy zagadnień prawa wspólnotowego Unii Europejskiej – dodaje Starczewska.

Kurator wyda zgodę na dodatkowe zajęcia

W projekcie nowelizacji prawa oświatowego znalazł się

również zapis, że dyrektorzy szkół, którzy chcą zorganizować w szkole zajęcia pozalekcyjne prowadzone przez stowarzyszenia i organizacje społeczne, od 1 września 2021 r. będą musieli uzyskać w tym celu pozytywną opinię kuratora. – Wcześniej potrzebna była tylko zgoda rodziców. Na ogólnym sterowaniu stracą przede wszystkim nasze dzieci, którym ograniczy się liczbę wartościowych zajęć dodatkowych i utrudni dostęp do niezależnej informacji. To zmienia funkcję szkoły, która przestaje być ważnym partnerem rodziców w procesie edukacji i wychowania, a staje się jedynie „realizatorem” określonych oczekiwań państwa – mówi Agnieszka Leńczuk, przedstawicielka Fundacji „Rodzice mają głos”.

– Organizacje społeczne to organizacje obywatelskie, które przygotowują zajęcia z edukacji klimatycznej, globalnej, regionalnej, historycznej, obywatelskiej, prowadzą zajęcia dla uczniów o specjalnych potrzebach edukacyjnych. Teraz czeka nas rzeczywistość, w któ-

rej o tym czy organizacja społeczna będzie mogła współpracować z dyrektorem i ze szkołą będzie jednoosobowo decydował urzędnik kuratorium oświaty – podkreśla Iga Kazmierczyk, prezeska Fundacji „Przestrzeń dla edukacji”, reprezentująca środowisko organizacji społecznych.

Głos uczniów

– My uczniowie nie zgadzamy się na decydowanie o nas bez nas. Nie zgadzamy się, aby o nas, o naszej przyszłości, o naszej edukacji i kompetencjach decydowała grupa ludzi uważająca, że buduje państwo tylko dla siebie. Chcemy żyć normalnie, tak jak nasi rówieśnicy w Europie. Chcemy być konkurencyjni na rynku pracy – otwarci, innowacyjni, kreatywni. Nie zgadzamy się na sytuowanie nas w zaścianku Europy. Dziś mówimy o naszej przyszłości. To jest także nasz kraj, ludzi młodych, nas uczniów, i chcemy, żeby i nam się w nim mądrze i dobrze żyło – dodaje 19-letnia maturzystka Ania Maziańska, przedstawicielka warszawskiej młodzieży. **MBL**

Warszawski Transport Publiczny w wakacje

Piątek, 25 czerwca to ostatni dzień szkoły i od soboty, 26 czerwca rozpoczynają się wakacje. W tym urlopowym czasie zmieni się kursowanie niektórych linii autobusowych i tramwajowych.

W wakacje pojazdami Warszawskiego Transportu Publicznego podróżuje o ok. 20 procent mniej pasażerów. Zarząd Transportu Miejskiego dostosowuje liczbę pojazdów do potrzeb mieszkańców Warszawy, dlatego na dwa letnie miesiące zmieniane są rozkłady jazdy dla tramwajów i części linii autobusowych, a kursowanie wybranych linii autobusowych zostaje zawieszona.

Autobusy

W wakacje nie będą kursowały autobusy linii: 130, 195, 284 (w zastępstwie autobusy linii 201 będą jeździły na zmienionej trasie NÓWE BEMOWO – ZNA-NA), 304 i 320 (do Fortu Radio będą podjeżdżały autobusy linii 154), 323, 332, 339, 340, 379, E-2, L33 i L44. W godzinach międzyszczytu komunikacyjnego i w weekendy na przystanki nie będą podjeżdżały autobusy linii 269. Na krótszych

trasach będą jeździły autobusy linii 401 (METRO SŁUŻEW – URSUS NIEDZWIĄDEK) i 411 (METRO POLITECHNIKA – GOŁĄW). Z kolei w soboty i dni świąteczne na ulice nie wyjadą autobusy linii: 102, 196, 249, 256, 262 i 501. Autobusy linii 121 – tylko w soboty i dni świąteczne – będą obsługiwały trasę skróconą GWIAZDZISTA – METRO MARYMONT.

Nie będzie podjazdów do szkół i kursów realizowanych w dni nauki szkolnej. Autobusy linii 153 nie będą podjeżdżały do przystanku Czerwonych Beretów, 163 i 164 do przystanku Powsinek, 181 do Cmentarza Północnego (Brama Zach.), a linii L24 do Chylic. Dla linii 121, 326 i 522 zostaną zawieszona kursy realizowane w dni nauki szkolnej.

Zmienia się rozkłady linii: 102, 104, 105, 108, 110, 114, 122, 131, 133, 140, 141, 150, 158, 166, 170, 172, 173, 178, 179, 181, 183, 186, 191, 193, 210, 211, 245, 250, 338, 401, 502, 507, 511, 512, 517, 518, 519, 520, 521, 522, 523, 704, 705, 709, 710, 713, 714, 716, 717, 719, 723, 724, 727, 731, 735, 736, 738, 739, 742, 743, 750, 850, E-1, E-9, L-4, L47.

Tramwaje

Dla wszystkich tramwajów zostaną wprowadzone wakacyjne rozkłady jazdy. W godzinach szczytu komunikacyjnego częstotliwość tramwajów kursujących przed wakacjami co 4 lub co 8 min zostanie zmieniona odpowiednio na 5 i 10 min. Poza szczytem składy nie będą podjeżdżały na przystanki co 6 lub 12 min, ale co 7,5 albo co 15 minut.

Szybka Kolej Miejska

Zmiany w rozkładach SKM S1, S2 i S3 i S9 zostały wprowadzone od 13 czerwca. Od 26 czerwca ponadto z powodu prac remontowych zaplanowanych przez zarządcę infrastruktury kolejowej, PKP Polskie Linie Kolejowe na odcinku Sulejówek Miłosna – Warszawa Wschodnia, w weekendy 26-27 czerwca; 3-4, 17-18, 24-25 lipca; 31 lipca – 1 sierpnia oraz 7-8 sierpnia wprowadzane będą dodatkowe zmiany godzinach odjazdów i skrócenia tras.

Pociągi Szybkiej Kolei Miejskiej linii S3 – od 26 czerwca do 28 sierpnia – będą dojeżdżały do Nieporętu i Radzymina także w weekendy. W kierunku Radzymina odjazdy ze stacji Warszawa Gdańska zaplanowano o godz.: 9.02, 10.43, 12.59, 14.49, 16.57 i 18.51. W przeciwnym kierunku pociągi będą odjeżdżały z Radzymina o godz.: 10.15, 12.25, 14.30, 16.31, 18.34 i 20.46.

Rozkład jazdy metra nie zmieni się. Szczegółowe rozkłady jazdy są na stronie wtp.waw.pl.

Punkty Obsługi Pasażerów

Od 28 czerwca do 22 sierpnia nieczynne będą POP-y przy stacjach metra Rondo ONZ, Świętokrzyska, Trocka, Plac Wilsona.

Kurtyny wodne i kranówka na upały

Do Warszawy dotarła fala upałów. Stolica pomoże mieszkańcom znaleźć ochłodę roztawiając kurtyny wodne oraz beczkowozy z warszawską kranówką w popularnych lokalizacjach oraz apeluje, aby zadbać o odpowiednią ochronę siebie oraz zwierząt.

W najbliższych dniach temperatura powietrza w Warszawie nadal będzie utrzymywać się na wysokim poziomie. To może mieć wpływ na samopoczucie oraz zdrowie mieszkańców, dlatego w centrum miasta pojawią się kurtyny wodne, które pozwalają znaleźć ochłodę i nawilżają powietrze w okolicy rozpryskując mgiełkę wodną na wysokość ok. 1-2 metrów. Wodne pióropusze działają od piątku (18 czerwca) do czasu ustania upałów w dziewięciu popularnych lokalizacjach: Plac Zamkowy, Krakowskie Przedmieście przy Pomniku Mikołaja Kopernika, Pl. Trzech Krzyży przy Pomniku Wincentego Witosa, Pl. Konstytucji (od strony ul. Waryńskiego), Pl. Defilad (w okolicy skrzyżowania Al. Jerozolimskich i ul. Marszałkowskiej) Ul. Floriańska (przy Bazylice Św. Floriana), Płyta Desantu przy ul. Solec (Bulwar Floty i ul. Wiślanej), Ul. Nowy Świat przy ul. Smolnej, Przy Skwerze Hoovera.

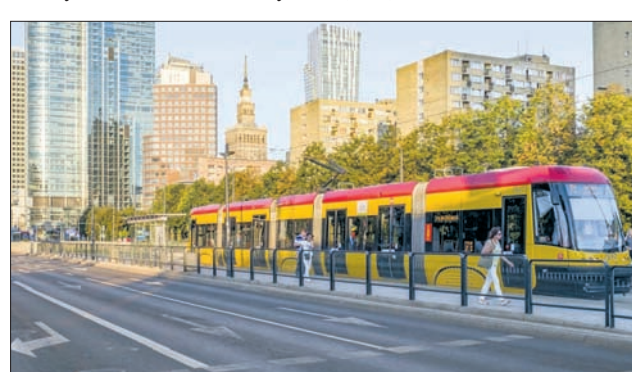
Dodatkowo w miejscach, w których planowane są wydarzenia dla mieszkańców, na wniosek jednostek miejskich, Wodociągi Warszawskie roztawiają beczkowozy z warszawską kranówką. Pojawia się m.in. pod Pałacem Kultury i Nauki, na Żolibo-

rze (Kepa Potocka), na Ursusie, Wilanowie oraz w Lesie Bielańskim.

Jednocześnie miasto apeluje, aby w czasie upałów chronić się przed słońcem i dbać o odpowiednie nawodnienie. Dotyczy to szczególnie seniorów i dzieci. Ich organizmy najgorzej reagują na upały. W najbliższych dniach nie powinni zbyt długo przebywać na dworze. Osoby starsze powinny być otoczone uważną opieką.

Należy również pamiętać, że upały mogą być również dotkliwie dla ludzi, jak i zwierząt. W tym czasie nie wolno zostawiać czworonożnych podopiecznych na otwartym i nasłonecznionym terenie, np. przed sklepem. Pupili, w żadnym wypadku, nie można pozostawiać również w zamkniętych samochodach – nawet na przysłowiową „minutkę”.

Czworonogom należy zapewnić także nieograniczony dostęp do świeżej, czystej wody – również w czasie spacerów. Wychodząc z domu należy pamiętać, by zabrać wodę dla siebie i naszych podopiecznych. W gorącym okresie szczególnej pomocy potrzebują także dzikie ptaki i inne wolno żyjące zwierzęta. Wszystkie one chętnie skorzystają z wody udestępnionej w płaskich naczyniach, ustawionych w cieniu. Wszelkie informacje o blakających się zwierzętach (porzuconych, zagubionych), a także pozostawionych w pojazdach, należy niezwłocznie zgłaszać do Eko-Patrolu Straży Miejskiej pod całodobowym numerem telefonu 986.

Festiwal Młodzi Artyści Mokotowa MAM to!

Tegoroczna edycja Festiwalu Młodzi artyści Mokotowa MAM to! była 17. odsłoną tego wydarzenia. Od kilkunastu lat MAM to! stanowi wyjątkową szansę na prezentację artystycznych talentów, pasji i twórczej kreatywności mokotowskich dzieci i młodzieży ze wszystkich typów szkół, przedszkoli i placówek oświatowych na profesjonalnych scenach dzielnicowych domów kultury.

Dzięki talentom młodych artystów i twórców oraz zaangażowaniu ich nauczycieli, instruktorów, rodziców i opiekunów, pomimo trudnej pandemicznej sytuacji, w tegorocz-

nym Festiwalu wzięło udział ponad pół tysiąca uczestników, którzy walczyli o nagrody i wyróżnienia w 9 konkursach zorganizowanych przez 5 instytucji kultury w 4 kategoriach opisanych jako „słowo”, „obraz”, „dźwięk” i „ruch”.

Odbyły się 2 konkursy recytatorskie zorganizowane przez Centrum Łowicka i Młodzieżowy Dom Kultury, w których w 6 kategoriach wiekowych łącznie wzięło udział 98 uczestników – od przedszkolaków do licealistów. W tej samej kategorii – „słowo” Biblioteka Publiczna oraz Młodzieżowy Dom Kultury zorganizowały 2 konkursy na napisanie utworu literackiego, w którym wystartowało aż

30 uczestników w 5 kategoriach wiekowych.

W kategorii „obraz” Centrum Łowicka oraz Młodzieżowy Dom Kultury przeprowadziły 2 Kon-

kursy plastyczne w których łącznie wzięło udział 183 młodych malarzy i rysowników w 5 grupach wiekowych. W tej samej kategorii „obraz” znalazł się także konkurs fotograficzny zorganizowany przez Młodzieżowy Dom Kultury w którym wzięło udział 11 uczestników.

Dużym zainteresowaniem cieszyły się także konkurs taneczny przeprowadzony przez Dom Kultury Dorożkarnia, w którym o laury walczyły 136 młodych tancerek i tancerzy w 5 kategoriach wiekowych występujących zarówno solo jak i w formacjach tanecznych oraz konkurs wokalny zorganizowany przez Służewski Dom Kultury, w którym w 4. kategoriach wiekowych wzięło udział 50 wokalistów z czterech grup wiekowych.

Na koncercie galowym 18 czerwca, po raz pierwszy w historii MAM to! zobaczyliśmy nie tylko prezentacje estradowe, deklamacje, śpiew i taniec, ale także efekty pracy młodych twórców pisarzy, plastyków i fotografików.

Materiały i zdjęcia SDK

Wakacyjne Biegi Przelajowe

W parku Dolina Służewiecka przy bardzo letniej i upalnej pogodzie odbyły się wakacyjne biegi przelajowe dla dzieci i młodzieży z mokotowskich placówek oświatowych. Mimo upału frekwencja dopisała.

Zawodnicy mieli do pokonania zróżnicowane dystanse w zależności od kategorii wiekowej. Za pierwsze sześć miejsc otrzymali medale oraz nagrody. Nagrodzone pucharami zostały również najlepsze przedszkola i szkoły w klasyfikacji końcowej.

Zwycięcom wręczyli trofea burmistrz Rafał Miastowski, zastępca Marek Rojszyk oraz kierownik Zespołu Sportu i Rekreacji Elżbieta Iglewska.

Zawody zostały rozegrane bez kłopotów i według obowiązujących przepisów. Nad prawidłowym przebiegiem biegów nadzór mieli sędziowie Polskiego Związku Lekkiej Atletyki, a nad bezpieczeństwem młodych zawodników Straż Miejska, obsługa techniczna oraz ratownicy z Pogotowia Ratunkowego.

Impreza została finansowana przez Urzędu Dzielnicy Mokotów, przeprowadzona przez firmę ActiveSports.

45 lat rekordu Polski Chewińskiej

Na kartach lekkiej atletyki jest wiele rekordów, których od lat nikt nie może poprawić. Autorką najdłuższej utrzymującego się rezultatu w Polsce jest Ludwika Chewińska. Jubileusz 45-lecia jej wyniku w pchnięciu kulą obchodzono na warszawskim Mokotowie. Każdy z obecnych mógł sprawdzić swoje siły w kole.

29 czerwca 1976 roku podczas lekkoatletycznych mistrzostw Polski rozgrywanych w Bydgoszczy zawodniczka Gwardii Warszawa uzyskała wynik 19 metrów i 58 cm. Od tamtego czasu żadna polska zawodniczka nie poprawiła tego rezultatu. Pani Ludwika wspomina, że stojąc wtedy w kole nie była

przekonana o tym, że jest to dobre pchnięcie i chciała wyjść z koła, żeby „spalić” próbę.

– Po pchnięciu nie zawsze człowiek czuje, że wszystko wyszło idealnie. Ja wtedy chciałam wyjść, bo nie sądziłam że to jest taki piękny wynik. Mąż stał jednak poza stadionem i krzychał „utrzymaj”, bo lepiej widział odległość. Wygrałam, a dwa dni później zdobyłam jeszcze brązowy medal w rzucie dyskiem – opowiadała Ludwika Chewińska.

Rekordzistka Polski z uśmiechem mówi, że pewnie jeszcze doczeka „złotych godów”, czyli 50-tej rocznicy swojego wyniku. Choć jej zdaniem są w kraju zdolne zawodniczki, które mają potencjał by zastąpić ją w tabelach historycznych.

– Nigdy mi nie przyszło do głowy, że rekord tak długo przetrwa. Niestety od 45 lat wciąż się utrzymuje, ale mam nadzieję, że w końcu zostanie poprawiony. Wcale mnie nie cieszy, że tyle to trwa. Są teraz młode dziewczyny, utalentowane kulomiotki jak Paulina Guba czy Klaudia Kardasz i trzymam za nie kciuki – powiedziała rekordzistka Polski.

Ludwika Chewińska jest pełna energii, prowadzi aktywny tryb życia. Mieszka i pracuje jako nauczycielka na Mokotowie, często startuje w rywalizacji weteranów. Posiada rekord Polski masters w ciężarku w kategorii do lat 70 i 75. Jak mówi, uprawia też inne sporty, np. pływanie i nordic walking.

Podczas imprezy z okazji obchodów 45-lecia rekordu, odbywającej się na terenie Ośrodka Sportu i Rekreacji Mokotów przy ul. Niegocinińskiej, gdzie na kilka godzin powstała profesjonalna rzutnia, stawily się dawne gwiazdy lekkiej atletyki jak Urszula Kielan – wicemistrzyni olimpijska w skoku wzwyż z 1980 roku, czy Genowefa Patla – olimpijka z Barcelony z 1992 roku i wielokrotna rekordzistka Polski w rzucie oszczepem. Pomysłodawcą wydarzenia był burmistrz dzielnicy Mokotów - Rafał Miastowski.

– Często o wszystkim decyduje przypadek i tak było też tym razem. Podczas odwiedzin placówek oświatowych w naszej dzielnicy powiedziano mi, że pracuje u nas rekordzistka Polski. Szybko policzyliśmy i zobaczyliśmy, że w 2021 roku przypada 45-lecie. Padł pomysł, żeby zrobić taką imprezę dla pani Ludwiki. Oczywiście w międzyczasie wiele rzeczy się wydarzyło dlatego zechcieliśmy na kolejne rozporządzenia. Trudno sobie wyobrazić, że ten rekord Polski przetrwał aż 45 lat zwłaszcza teraz, gdy pokonywane są kolejne bariery i wszystko w sporcie wydaje się możliwe – powiedział burmistrz.

Każdy z obecnych mógł spróbować sił w tej popularnej konkurencji i przez chwilę poczuć się jak nasi słynni kulomioci, oraz porównać swoje wyniki z kobiecym rekordem Polski. Uczestnicy w różnym wieku pchali głównie techniką klasyczną, ale niektórzy próbowali też techniki obrotowej. Rekord jubileuszowego mityngu ustanowił Paweł Dziuba z wynikiem 14.28 m. Na wszystkich czekały pamiątkowe medale i koszulki.

Materiał i zdjęcia AZS Warszawa

27 CZERWCA 2021

SANKTUARIUM NA SIEKIERKACH, PO MSZY O 11.00

Festyn Rodzinny

W programie:
DMUCHAŃCE
zbiórka zużytych baterii (upominek dla osoby, która przyniesie ich najwięcej)
KACIK MALUCHA
3 konkurencje sportowo-rekreacyjne
TURNIEJ STRZAŁU NA BRAMKĘ
wymiana roślin doniczkowych

Organizator:

www.parafada.pl

Weekend na Mokotowie

W niedzielę 20 czerwca na Jeziorku Czerniakowskim odbyły się „VII Mokotowskie Rodzinne Regaty Żeglarskie”. OSiR Mokotów przygotował animacje dla najmłodszych takie jak tatusze wodne, bańki XXL, twister, zabawy ruchowe, bezpłatną watę cukrową.

W dekoracji medalowej zawodników wzięło udział burmistrz Rafał Miastowski, wiceburmistrz Anna Lasocka oraz zastępca dyrektora OSiR Mokotów Mariusz Czapla. W trakcie weekendu na hali IKS AWF przy ul. Okrężnej odbyły się walki turniejowe XVIII edycji Integrycyjnego Turnieju Siermięczego Sadyba Cup 2021 o Puchar Burmistrza Dzielnicy Mokotów.

Z kolei na boisku XLIX LO im. J. W. Goethego przy ul. Joliot-Curie 14 miało miejsce wydarzenie MOKOTÓW STREETBALL CUP 2021 - turniej koszykówki ulicznej 3x3, organizowany przez Stowarzyszenie Sportowe AKTYWNY KASPRZAK.

BUDŻET OBYWATELSKI

ZGŁASZAM GŁOSUJĘ KORZYSTAM

M^oJE
MIEJSCE
OKOTÓW
Stad jestem!

Drogi mieszkanki i mieszkańcy Mokotowa!

Rozpoczęło się głosowanie do 8. edycji budżetu obywatelskiego.

Do 30 czerwca możecie wybierać projekty, które uważacie za warte poparcia. Każdy głos jest ważny i przybliży realizację nowych inicjatyw na terenie dzielnicy. Na tych stronach prezentujemy Wam skrócone opisy projektów złożonych w tej edycji budżetu obywatelskiego na Mokotowie, są to projekty dzielnicowe.

Zachęcam wszystkich do głosowania, bo dzięki zaangażowaniu mamy szansę wspólnie zmieniać dzielnicę.

Autorkom i autorom projektów bardzo dziękuję za inicjatywę i pozytywny aktywizm na rzecz rozwoju społeczności lokalnej. Powodzenia!

Rafał Miastowski
Burmistrz Dzielnicy Mokotów
m.st. Warszawy

ZASADY GŁOSOWANIA NA PROJEKTY

Zdecyduj, na co zostaną wydane pieniądze z budżetu Warszawy - w tym roku w dzielnicy Mokotów to kwota ponad 8 mln zł.

Przejrzyj zgłoszone projekty w Internecie na stronie bo.um.warszawa.pl i wybierz te, które uważasz za ciekawe i potrzebne. Wybierz maksymalnie 15 projektów zgłoszonych dla dzielnicy Mokotów oraz maksymalnie 10 projektów ogólnomiejskich.

Głosowanie trwa od 15 do 30 czerwca 2021 r. Możesz zagłosować przez Internet albo papierowo w urzędzie dzielnicy lub w wyznaczonych punktach:

28 czerwca (poniedziałek)

- 9.00 – 12.00 – Ośrodek Edukacji Kulturalnej „Sadyba”, ul. Korczyńska 6
- 13.00 – 16.00 – Centrum Łowicka, ul. Łowicka 21

29 czerwca (wtorek)

- 9.00 – 12.00 – Służewski Dom Kultury, ul. Jana Sebastiana Bacha 15
- 13.00 – 16.00 – Przedszkole nr 326, ul. Bernardyńska 14

30 czerwca (środa)

- 9.00 – 12.00 – Wydział Spraw Społecznych i Zdrowia, ul. Gagarina 27
- 13.00 – 16.00 – Dom Kultury Dorożkarnia, ul. Siekierska 28

JAK ZAGŁOSOWAĆ ? GŁOSOWANIE ELEKTRONICZNE

1. Wejdź na stronę bo.um.warszawa.pl
2. Kliknij przycisk ROZPOCZNIJ GŁOSOWANIE, a następnie wpisz adres email. Na Twoją skrzynkę pocztową przyjdzie wiadomość z linkiem. Kliknij go, żeby rozpocząć głosowanie.
3. Wybierz projekty, na które chcesz zagłosować (dzielnicowe i ogólnomiejskie).
4. Uzupełnij swoje dane. Twoje dane nie będą nikomu udostępnione.
5. Zagłosuj.

GŁOSOWANIE PAPIEROWE

1. Przyjdź do Urzędu Dzielnicy Mokotów przy ul. Rakowieckiej 25/27 Wydział Obsługi Mieszkańców (na parterze - punkt informacyjny). Zabierz za sobą swój dokument tożsamości – będzie niezbędny do głosowania.
2. Otrzymasz kartę do głosowania. Na miejscu będzie również pracownik urzędu, który pomoże w głosowaniu.
3. Wypełnij kartę - postaw X przy projektach, na które chcesz zagłosować. Uzupełnij swoje dane. Twoje dane nie będą nikomu udostępnione.

PROJEKTY DZIELNICOWE PODDANE POD GŁOSOWANIE

1. Święteczna zimowa iluminacja - wzdłuż ulicy Czerskiej i Podchorążych

Krótki opis: Święteczna zimowa iluminacja wzdłuż całej ulicy Czerskiej tj. od skrzyżowania z ulicą Chełmską przez Gagarina aż do skrzyżowania z ulicą Podchorążych oraz ulica Podchorążych na odcinku od skrzyżowania z Czerską aż do skrzyżowania z ulicą Suligowskiego (Sielce, Dolny Mokotów).

2. Czysto przy ul. Piaskarzy (boczna Bartyckiej) - uprzątnięcie terenu

Krótki opis: Projekt ma polegać na uprzątnięciu działki leżącej przy ul. Piaskarzy, należącej do dzielnicy Mokotów.

3. Z nordic walking po Sadybie - cykl zajęć plenerowych

Krótki opis: Projekt zakłada zorganizowanie cyklu zajęć z nordic walking dla młodzieży i dorosłych w tym seniorów. W zależności od liczby chętnych i stopnia zaawansowania, zajęcia odbywać się będą w dwóch grupach. Zajęcia prowadzone będą przez profesjonalnego instruktora z wykorzystaniem infrastruktury Sadyby i najbliższej okolicy.

4. Art Studio Retro Sztuki wizualne dla Seniora

Krótki opis: Projekt ma na celu przeciwdziałać wykluczeniu, aktywizować intelektualnie, społecznie, obyczajowo, a także grafomotorycznie osoby w wieku 60+. Zajęcia Art Studio Retro mają charakter akademicki, łączący teorię z praktyką, wysoki poziom z przystępną formułą.

5. Zieleń zamiast betonu

Krótki opis: Projekt zakłada rozebranie fragmentów nawierzchni betonowych i nasadzenia roślinności w pasach drogowych ulic gminnych w kwartale ulic Odyńca - Niepodległości - Dąbrowskiego- Puławska.

6. Zielnik sielecki

Krótki opis: Projekt polega na założeniu ogólnodostępnego zielnika, tj. wyniesionej grządki z wysadzonymi różnymi gatunkami ziół (np. bazylija, rozmaryn, mięta, szalwia), z których okoliczni mieszkańcy mogliby korzystać przy przygotowywaniu posiłków.

7. Zielone przystanki Metro Wilanowska

Krótki opis: Dlaczego chcielibyśmy, aby powstawały zielone przystanki? Przede wszystkim skutecznie rozwijałaby się miejska zieleń przez co ulice nie byłyby takie szare i nieciekawe jak teraz. Oprócz tego moglibyśmy liczyć na efektywne zatrzymywanie wody z opadów, czystsze powietrze, chłód pod wiatami przystanków, a samo oko cieszyłoby się piękną architekturą roślinną.

8. Przebudowa chodników i nowe drzewa na Mokotowie

Krótki opis: Projekt zakłada rozebranie części nawierzchni chodników betonowych i posadzenie w tych miejscach krzewów oraz nasadzenie około 11 nowych drzew. W skład projektu wejdzie też zakup worków do podlewania kropelkowego do wszystkich nowych drzew. Ilość miejsc parkingowych pozostanie bez zmian.

9. Spotkania autorskie ze znanymi osobami w ZSP nr 1 w Warszawie przy ul. Gościńiec 53

Krótki opis: Projekt polega na zorganizowaniu (1 x w miesiącu) cyklu 10 spotkań autorskich z pisarzami, podróżnikami lub innymi osobami ze świata kultury i nauki.

10. Przywróćmy zielone aleje na Mokotowie. Sadzimy 1000 nowych roślin: drzew, krzewów i kwiatów

Krótki opis: Celem projektu jest przywrócenie klasycznego charakteru miejskiego największym alejom Mokotowa. Aleja czyli szeroka ulica powinna być obustronnie obsadzona szpalerem drzew w ustalonej kompozycji krajobrazowej, co nadaje jej ładny wygląd, dodaje prestiżu, a spacerowiczom pozwala cieszyć się zielenią i cieniem koron drzew.

Zagłosuj od 15 do 30 czerwca na bo.um.warszawa.pl

11. Eko ekrany - zielona strefa na Alei Wilanowskiej

Krótki opis: Zielone, ekologiczne ekrany akustyczne po południowej stronie Al. Wilanowskiej na odcinku od ul. Karczocho do ul. Patkowskiego.

12. Naturalny plac zabaw w rejonie ul. Bocheńskiej

Krótki opis: Budowa naturalnego placu zabaw z urządzeniami z drewna wśród istniejącej zieleni z wykorzystaniem naturalnego ukształtowania terenu w rejonie ul. Bocheńskiej.

13. Posadźmy 10 drzew oraz 2500 m2 roślin kwitnących na Bukowińskiej

Krótki opis: Nasadzenia 10 nowych drzew i 2500 m2 krzewów na tzw. Nowobukowińskiej.

14. Rozbrykane dzieci - nauka upadania dla najmłodszych

Krótki opis: Projekt zakłada przeprowadzenie bezpłatnych zajęć ogólnorozwojowych dla dzieci w wieku 5-9 lat w zakresie podstawowych aspektów gimnastyki, stretchingu i zdrowego stylu życia. Po okresie pandemii, izolacji i lockdownu, wiele dzieci odczuwa potrzebę ruchu oraz zmaga się z problemami prawidłowej postawy i braku rozciągnięcia mięśni.

15. Rewitalizacja podwórka na Bartłomieja

Krótki opis: Projekt zakłada gruntowną rewitalizację terenu wyznaczonego przez autora, aktualnie jest to teren niezagospodarowany o powierzchni asfaltowej.

16. Woronicza nr 34, Modzelewskiego nr 61, Bukietowa nr 2 - remont podwórka

Krótki opis: Zerwanie popękane go asfaltu. Przywrócenie stanu z ubiegłych lat tzn. przywrócenie terenu zieleni, posianie trawy, posadzenie krzewostanu.

17. Ławki przy przychodni lekarskiej SZPZLO - ulica Chełmska

Krótki opis: Zakup i montaż 4 ławek z oparciem przy przychodni lekarskiej SZPZLO, ulica Chełmska 13/17. Dzielnica: Sielce, Dolny Mokotów (w pobliżu znajduje się skrzyżowanie z ulicą Iwicką oraz skrzyżowanie z ulicą Bobrowiecką i ulicą Czerską).

18. Remont SkateParku przy Metrze Wilanowska

Krótki opis: Projekt zakłada gruntowny remont istniejącego już skateparku przy metrze Wilanowska.

19. Ogrody Baczyńskiego. Park i ogród społecznościowy ze strefą relaksu i miejscem sąsiedzkich spotkań między ulicami Sielecką a Iwicką

Krótki opis: Projekt zakłada stworzenie zielonego skweru utworzonego z elementów sadów owocowych i ogrodu społecznościowego. Planowane są nowe nasadzenia drzew oraz stworzenie infrastruktury ogrodowej. Powstanie Ogrodów ma również na celu uczczenie setnej rocznicy urodzin zamieszkałego w okolicy Krzysztofa K. Baczyńskiego.

20. Kurs samoobrony dla kobiet

Krótki opis: Kurs samoobrony dla kobiet przewiduje zajęcia w 6 grupach max. 14 osobowych. Każda grupa to 5 spotkań po 2 godziny zajęć z samoobrony oraz na zakończenie każda grupa ma 1 godzinę zajęć z ratownikiem medycznym, który posiada uprawnienia oraz swój sprzęt.

21. Nie jesteś sam - pierwsza pomoc psychologiczna dla dzieci i młodzieży

Krótki opis: Pierwsza pomoc dla dzieci i młodzieży (6-19 lat) przeżywającej trudne doświadczenia i kryzysy. Obejmuje indywidualne i grupowe spotkania z psychoterapeutami, w ramach których udzielona zostanie doraźna pomoc, mająca na celu zmniejszenie napięcia osoby potrzebującej i wsparcie w poszukiwaniu docelowej pomocy. Dodatkowym elementem są wykłady dla dzieci, młodzieży, rodziców i opiekunów.

22. Remont obiektu sportowego przy Zespole Szkolno-Przedszkolnym nr 1 w Warszawie ul. Gościńiec 53

Krótki opis: Projekt polega na remoncie obiektu sportowego przy Zespole Szkolno-Przedszkolnym nr 1 w Warszawie ul. Gościńiec 53.

23. Remont / modernizacja boiska do koszykówki w parku miejskim Skwer Ormiański

Krótki opis: Projekt zakłada wymianę nawierzchni istniejącego boiska koszykarskiego znajdującego w parku (z opcjonalnym powiększeniem obszaru powierzchni tartanowej, aż do ławek przy boisku).

24. Zajęcia z robotyki i programowania dla dzieci i młodzieży

Krótki opis: Projekt zakłada zorganizowanie bezpłatnych zajęć z robotyki i programowania dla uczniów szkół podstawowych w dwóch placówkach na Dolnym Mokotowie.

25. Bajkowa niedziela na Sadybie cykl przedstawień teatralnych dla dzieci w Parku Stanisława Dygata na Sadybie. Plenerowe, otwarte, bezpłatne przedstawienia teatralne dla rodzin

Krótki opis: Celem projektu jest zapoznanie dzieci z teatrem, zapewnienie zarówno rodzicom (w tym również dziadkom) jak i ich pociechom możliwości spędzenia wspólnie wolnego czasu, a także przygotowania dzieci do właściwego odbioru i zrozumienia sztuki teatralnej.

26. Oddychające chodniki na ul. Puławskiej

Krótki opis: To specjalne płytki betonowe, które pochłaniają zanieczyszczone miejskie powietrze. Znacząco poprawi to jakość powietrza, którym na co dzień oddychamy idąc do pracy lub na spacer.

27. Koncerty muzyczne dla dzieci w ZSP nr 1 w Warszawie przy ul. Gościńiec 53

Krótki opis: Projekt polega na zorganizowaniu (1 x w miesiącu) cyklu 10 koncertów muzycznych dla dzieci w wieku przedszkolnym i szkolnym.

28. Hotel dla owadów, budki oraz karmnik dla ptaków na terenie ZSP nr 1 w Warszawie przy ul. Gościńiec 53

Krótki opis: Projekt polega na instalacji hotelu dla owadów, 2 szt. budek lęgowych oraz karmnika dla ptaków.

29. Poznaj siebie na nowo - warsztaty dla kobiet

Krótki opis: Warsztaty dla kobiet, które są przeciążone obowiązkami i poszukują równowagi życiowej, chcą znaleźć czas dla siebie, chcą cieszyć się życiem i wyglądać pięknie każdego dnia. Na początek warsztaty z oddechem i inne techniki relaksacyjne prowadzone przez terapeutę. Później praca z coachem, stylistką, wizażystką i fotografką. 6 grup po 5 osób każda.

30. Trzy wiaty przystankowe na Mokotowie (Zielone Przystanki)

Krótki opis: Celem projektu jest uzupełnienie dwóch brakujących wiat na przystankach Karczocho 01, Łukowa 01 oraz wymiana starej wiaty na przystanku Karczocho 02. Dachy wiat będą zazielenione roślinami odpornymi na zmienne warunki atmosferyczne.

31. Więcej powietrza na Naszym Podwórku - nasadzenia drzew i krzewów

Krótki opis: Projekt zakłada posadzenie 30 drzew i 1550 m2 krzewów wzdłuż ulic Mokotowa. Poprawa warunków tlenowych poprzez wykonanie nowych nasadzeń roślin.

32. Ceramiczne zakręcenie - artystyczna pracownia ceramiki dla każdego

Krótki opis: Integracja osób o podobnych zainteresowaniach, kreatywny sposób na spędzanie wolnego czasu, piękne artystyczne przedmioty z duszą, zrealizowane pod okiem doświadczonego instruktora - artysty. Uczestnicy poznają najstarszą sztukę rękodzielniczą wyrobów ceramicznych naczyń i przedmiotów codziennego użytku. Ceramiczne przedmioty, które powstały na zajęciach są własnością uczestników

33. Siłownia zewnętrzna dla osób z niepełnosprawnością na Mokotowie

Krótki opis: Projekt zakłada wybudowanie siłowni zewnętrznej dla osób z niepełnosprawnością w dzielnicy Mokotów. Siłownia jest wzorowana na tej postawionej w parku Górczewska na warszawskim Bemowie.

34. Budki i nasadzenia krzewów dla ptaków Parku Dolinka Służewska

Krótki opis: Projekt polega na rozmieszczeniu budek dla ptaków oraz wykonaniu wielogatunkowych nasadzeń z krzewów gatunków rodzimych, dzięki którym ptaki będą mogły w spokoju zamieszkiwać nasze osiedle (Służew nad Dolinką).

35. Joga w Twoim zasięgu

Krótki opis: Zajęcia ogólnodostępne, które prowadzone będą w godzinach popołudniowych. W okresie maj - czerwiec i wrzesień zajęcia mogą odbywać się na powietrzu na terenie boiska szkolnego Szkoły Podstawowej nr 3.

36. Mokotowski Uniwersytet Rodzinny - rozwój, równowaga, relacje - pomysłowe zajęcia dla dzieci, inspirujące warsztaty dla dorosłych i projekt fotograficzny

Krótki opis: Projekt odpowiadać będzie na potrzeby dzieci i dorosłych szukających ciekawych, rozwijających i wzmacniających relację form spędzenia czasu, a także chcących wzmocnić swoje kompetencje wychowawcze i interpersonalne.

37. Zazielenimy ulice Starego Mokotowa

Krótki opis: W ramach projektu proponuje się obsadzenie trawników na ulicach: Olesińskiej, Madalińskiego, Grażyny i Sandomierskiej oraz ogrodzenie trawników na ul. Sandomierskiej.

38. Budowa ścianki tenisowej na Skwerze Ormiańskim

Krótki opis: Projekt zakłada budowę ścianki tenisowej wkomponowanej w przestrzeń parku miejskiego Skwer Ormiański na Sadybie oraz modernizację nawierzchni boiska do koszykówki.

39. Kwitnąca aleja Wilanowska

Krótki opis: Posadzenie 70 kwitnących drzew wzdłuż al. Wilanowskiej (od Doliny Służewieckiej do ul. Dominikańskiej) w miejscach to umożliwiających - trawniki równoległe do ulicy.

40. Zieleń zamiast betonu - posadźmy krzewy na Cieszyńskiej

Krótki opis: Nowa zieleń w formie krzewów na Cieszyńskiej. Krzewy zostaną nasadzone w miejscu rozplytowanego chodnika i jezdni oraz w miejscu istniejących trawników.

41. Dzieciaki Czytaki - Zakup nowości wydawniczych do Bibliotek Publicznych w Dzielnicy Mokotów m.st. Warszawy

Krótki opis: Uzyskane fundusze przeznaczone zostaną na zakup nowości wydawniczych dla 9. bibliotek publicznych z Dzielnicy Mokotów m.st. Warszawy.

42. **Kieszonkowy park przy Bachmackiej: naturalny filtr powietrza i miejsce relaksu**

Krótki opis: Pas zieleni wzdłuż ulicy Bachmackiej to prawie mini park. Ten zielony teren ma o wiele większy potencjał: może dawać wytchnienie mieszkańcom okolicznych bloków, gdzie miło będzie odetchnąć powietrzem, które dzięki zieleni staje się znacznie czystsze.

43. **Sadyba w hołdzie powstańcom warszawskim koncert plenerowy w Parku Stanisława Dygata na Sadybie**

Krótki opis: Organizacja koncertu plenerowego w Parku Stanisława Dygata na Sadybie w ramach obchodów 78. rocznicy wybuchu Powstania Warszawskiego.

44. **Mokotówka - dzielnicowa wyprzedaż garażowa z mapką stoisk i spacerem po dzielnicy. Sprzedaj/kup pod własnym domem i poznaj sąsiadów. Pełna skarbonka - pusta piwnica**

Krótki opis: Pomysł na trudne czasy dla ludzi i planety. Dzielnicowa wyprzedaż garażowa z drukowaną i internetową mapą stoisk w bramach, garażach i podwórkach - w wybranym wiosennym terminie, z dzielnicową promocją.

45. **Siłownia plenerowa dla dorosłych w każdym wieku, osób z niepełnosprawnością oraz młodzieży**

Krótki opis: Umieszczenie w Parku Dygata urządzeń siłowni plenerowej, aby umożliwić aktywny wypoczynek. Urządzenia ogólnorozwojowe wspomogą kondycję, siłę mięśni, pomogą zgubić zbędne kilogramy. Urządzenia cardio poprawią wydolność serca i płuc.

46. **Najpiękniej na Mokotowie wstąp na skwer przy Bogunki zrelaksuj się, dotleń, postuchaj śpiewu ptaków**

Krótki opis: Projekt pomoże zagospodarować skwer znajdujący się pomiędzy budynkami mieszkalnymi oraz od ich frontu w obrębie ulic Bogunki, Jadźwingów, Obrzeźna i Gruszczyńskiego.

47. **Dolinka Służewska - roślinność wspierająca bioróżnorodność**

Krótki opis: Zadbajmy o wszystkie grupy istot żywych w Dolince Służewskiej za pomocą roślin, które mają najlepszy wpływ na bioróżnorodność. Łąki kwiatne, krzewy owocowe i rodzime drzewa liściaste dają schronienie, pożywienie i przestrzeń życiową dla wielu gatunków ptaków, ssaków i owadów, a przy okazji cieszą oko.

48. **Żyj sportowo - będzie zdrowo**

Krótki opis: Nieodpłatne zajęcia z capoeira, kickboxingu, oraz treningu funkcjonalnego w czasie roku szkolnego (II-VI i IX-XII), dla dwóch grup wiekowych w każdej z dyscyplin (dzieci od 8 do 12 roku życia oraz młodzież i dorośli), oraz 5-letnich plenerowych pokazów i warsztatów, a także działania promocyjne i dokumentacyjne.

49. **Park kieszonkowy w obrębie ulic Gagarina, Czerska, Łużycka oraz rewitalizacja zieleni wzdłuż ulicy Czerskiej**

Krótki opis: Park kieszonkowy w obrębie ulic Gagarina, Czerska, Łużycka oraz rewitalizacja zieleni wzdłuż ulicy Czerskiej od skrzyżowania z Gagarina aż do skrzyżowania z Chełmską. Dzielnica: Sielce, Dolny Mokotów. Ilość miejsc parkingowych pozostanie bez zmian.

50. **Zieleń, ptaki i dzieciaki - przyrodnicza ścieżka edukacyjna na Starym Mokotowie**

Krótki opis: Projekt polega na wytyczeniu ścieżki edukacyjnej wiodącej codzienną marszrutą dzieci odprowadzanych do żłobka i przedszkola na Starym Mokotowie oraz rewitalizację zieleni i uwydatnienie walorów przyrodniczych pobliskich terenów

51. **Sport i zabawa pod Siekierkowskim: Zagospodarowanie przestrzeni pod mostem w celach rekreacyjnych oraz StreetArt**

Krótki opis: Projekt podejmuje kolejny krok w kierunku przekształcenia przestrzeni pod mostami Warszawy na rzecz aktywności związanej ze sportami miejskimi.

52. **Chodnik przy al. Wilanowskiej blisko Galerii Mokotów**

Krótki opis: Projekt zakłada wybudowanie prawie 400 metrów chodnika w miejsce ścieżek wydeptanych przez mieszkańców, prowadzących wzdłuż alei Wilanowskiej.

53. **Naprawa nawierzchni na ul. Bartłomieja**

Krótki opis: Projekt zakłada naprawę oraz załatanie nawierzchni ulicy oraz poprawę istniejącego już chodnika. Sama ulica Bartłomieja ma przejść gruntowną naprawę.

54. **Ścieżki rowerowe dla Służewca - Postępu, Domaniewska**

Krótki opis: Projekt ma na celu uzupełnienie sieci dróg dla rowerów na Służewcu.

55. **Idzikowskiego dla pieszych remont chodnika oraz postawienie nowych latarni**

Krótki opis: Remont zniszczonego chodnika - odcinek od Bukowińskiej do Iłkara oraz odcinek od ul. Płyćwiańskiej do ul. Imielińskiej, przesunięcie latarni na odcinku na skarpie.

56. **Wał na gładko. Remont nawierzchni korony Wału Siekierkowskiego, na południe od mostu Siekierkowskiego do granic Mokotowa**

Krótki opis: Dokonanie remontu w ramach bieżących prac utrzymaniowych

nawierzchni wykonanej na koronie wału z wykorzystaniem istniejących krawężników. Na koronie Wału Siekierkowskiego byłaby położona wodnoprzepuszczalna nawierzchnia mineralna.

57. **Tai Chi na Sadybie cykl zajęć w Parku Stanisława Dygata na Sadybie**

Krótki opis: Projekt zakłada zorganizowanie cyklu plenerowych zajęć Tai - Chi dla młodzieży i dorosłych w tym seniorów. Zajęcia prowadzone będą w Parku Stanisława Dygata na Sadybie przez certyfikowanego instruktora Tai-Chi.

58. **Zielona Strefa Sportu na Mokotowie**

Krótki opis: Projekt obejmuje stworzenie strefy rozwijającej sprawność fizyczną mieszkańców Warszawy. Projekt zakłada stworzenie kilku stref kształtujących cechy motoryczne oraz sensoryczne.

59. **Pierwszy książkomat na Mokotowie! Zawsze czynna biblioteka z bezpłatnymi nowościami wydawniczymi, lekturami i audiobookami - wygodne zamówienia i zwroty całą dobę**

Krótki opis: Uruchomienie nowoczesnego całodobowego książkomatu umożliwi czytelnikom wygodne wypożyczanie i zwrot książek, niezależnie od godzin otwarcia biblioteki. Jak ważna to możliwość, pokazało czasowe zamykanie bibliotek w pandemii. Dzięki samoobsługowej bibliotece szybkie zdobycie lektury szkolnej, nowości ulubionego autora, przewodnika czy audiobooka przed podróżą będzie wreszcie możliwe, szybkie i proste.

60. **Rozmnażanie drzew i krzewów - warsztaty**

Krótki opis: Projekt ma na celu nabycie przez uczestników praktycznych umiejętności w zakresie rozmnażania drzew i krzewów oraz ich pielęgnacji.

61. **Poznaj rezerwat Jeziorko Czerniakowskie całoroczny program edukacji przyrodniczej**

Krótki opis: Całoroczny program edukacyjny na łądzie i wodzie, w tym wycieczki piesze, rejsy łodziami wiosłowymi, warsztaty i wolontariat. Łącznie aż 330 działań, 660 godzin zajęć dydaktycznych, ok. 7000 uczestników w wieku szkolnym.

62. **Od klepiska do boiska - wielofunkcyjne boisko i plac do kalisteniki przy ul. Tynieckiej 25**

Krótki opis: Projekt zakłada rewitalizację terenu części dawnego boiska szkolnego przy ul. Tynieckiej 25. Budowa małego boiska wielofunkcyjnego oraz placu do kalisteniki (street workout) pozwoliłaby wykorzystać potencjał miejsca zarówno przez uczniów pobliskiej szkoły, jak i społeczności lokalnej.

63. **Zielono mi rewitalizacja Skweru Miry Zimińskiej**

Krótki opis: Celem projektu jest rewitalizacja i uatrakcyjnienie istniejącego Skweru im. Miry Zimińskiej.

64. **Kosze przy ul. Potoki i sprzątanie w rejonie ul. Jaśminowej**

Krótki opis: Kontynuacja zwycięskiego projektu z ub. roku pn. Uprzątnijmy śmieci na skarpie. Ponowne uprzątnięcie śmieci w rejonie ul. Pohoskiego, Pejzażowej i Cieszyńskiej, a także całego pasa zieleni wzdłuż ul. Jaśminowej. Dodatkowo postawione zostaną 4 dodatkowe kosze na śmieci wzdłuż ul. Potoki.

65. **Literacki spacer wokół książek wszechczasów jedyny taki mural na Starym Mokotowie**

Krótki opis: Mural "Miłość w czasach zarazy" (autor: Mikołaj Rejs) zdobi jedną ze ścian budynku nr 81 na ul. J. Dąbrowskiego. Z biegiem lat mogłyby pojawiać się na Starym Mokotowie i nie tylko na Starym Mokotowie kolejne murale literackie tworząc literacki spacer.

66. **Zaparkuj rower wygodnie i bezpiecznie na Mokotowie (wiaty i stojaki rowerowe)**

Krótki opis: Pięć krytych wiat ze stojakami rowerowymi do pozostawienia zapiętego roweru (lub hulajnogi elektrycznej), ze stacjami do samodzielnego serwisowania roweru (pompka + klucze). Umiejscowione w punktach dogodnych do przesiadki do transportu publicznego lub pieszego dojścia do miejsca docelowego.

67. **Pożegnanie lata na Sadybie rodzinny piknik o charakterze rekreacyjno-sportowym i artystycznym**

Krótki opis: Organizacja rodzinnego pikniku o charakterze rekreacyjno-sportowym i artystycznym w Parku Stanisława Dygata na Sadybie.

68. **Tablice informacyjne w Parku Morskie Oko**

Krótki opis: Zakup oraz montaż 3 tablic informacyjnych umiejscowionych na terenie parku Morskie Oko w trzech punktach.

69. **Aktywnie na Naszym Podwórku zajęcia dla dzieci i dorosłych**

Krótki opis: Projekt przewiduje szereg zajęć dla dzieci i dorosłych: kurs samoobrony dla dzieci i kobiet, gimnastyka, kickboxing, nauka języka angielskiego, zajęcia z piłki nożnej, turniej brydżowy par, turniej szachowy, punkt oddawania krwi.

70. **Przywróćmy bioróżnorodność gatunkową otuliny Rezerwatu Jeziorko Czerniakowskie, ocalmy teren zielony przy ul. Na Urzeczcu**

Krótki opis: Uporządkowanie terenu pomiędzy rezerwatem a ulicą Na Urzeczcu i Parkiem przy ul. Bernardyńskiej, odtworzenie ekosystemu łąkowego właściwego dla doliny starorzecza środkowej Wisły. Likwidacja dzikich wysypisk śmieci po zachodniej i północnej stronie rezerwatu, m.in. od ul. Wolickiej.

71. **Szybciej, bezpieczniej i fajniej między osiedlami. Adaptacja łąki przeddeptu pomiędzy Wilanowską a Cypryjską**

Krótki opis: Budowa chodnika między al. Wilanowską a Cypryjską, postawienie latarni solarnych, koszy, ławki. Zaadaptowanie polanki na łąkę kwietną, wymalowanie pasów dla pieszych i znaków ostrzegawczych przez drogę dla rowerów przy Al. Wilanowskiej, postawienie odpowiednich znaków, prace porządkowe.

72. **Boisko wielofunkcyjne na Siekierkach oraz oświetlenie istniejącego**

Krótki opis: Budowa boiska do piłki siatkowej oraz wielofunkcyjnego do gier zespołowych o wymiarach jakie można przyjąć wzdłuż ul. Grupy AK Północ w kierunku ul. Wojskowej Służby Kobiet. Doposażenie i usunięcie szkód, jedyne na Siekierkach boiska do piłki nożnej przy AK Północ.

73. **Aleja Orzycka**

Krótki opis: Projekt ma na celu uporządkowanie parkowania wzdłuż ul. Orzyckiej, wymianę latarni oraz wymianę asfaltu, na odcinku od ul. Śniardwy do ul. Wydmiańskiej.

74. **Remont nawierzchni i chodnika na Konstruktorskiej**

Krótki opis: Projekt zakłada remont nawierzchni ulicy Konstruktorskiej, remont chodnika po stronie zajezdni tramwajowej, zabezpieczenie go przed parkowaniem oraz umieszczenie miejsc parkingowych na ulicy (wymalowanie).

75. **14 nowych drzew na Mokotowie**

Krótki opis: Projekt zakłada posadzenie 14 drzew na pasach trawników po obu stronach ul. Bobrowieckiej oraz w pustych nieckach na drzewa przy ulicy Czerskiej, a także zakup worków do podlewania kropelkowego wszystkich nowych drzew.

76. **Ceśmy życie - żyjmy zdrowo - fitness +50 +60 +70**

Krótki opis: Uczestnictwo w zajęciach będzie ogólnodostępne. Zajęcia prowadzone będą w godzinach wieczornych.

77. **Modernizacja boiska w Szkole Podstawowej nr 191 na Mokotowie**

Krótki opis: Gruntowna modernizacja już istniejącego boiska: wymiana nawierzchni boiska na sztuczną, wymiana bramek, wymiana wszystkich zniszczonych rzeczy, doświetlenie boiska.

78. **Rodzinne warsztaty rozciągania**

Krótki opis: Zorganizowanie cyklu warsztatów rodzinnych dot. zdrowego stylu życia, prawidłowego rozciągania się i codziennej gimnastyki oraz zasad utrzymywania dobrej formy i sposobów, jak można to robić w domu.

79. **Rewitalizacja Parku przy ul. Bernardyńskiej**

Krótki opis: Projekt zakłada inwentaryzację drzewostanu. Odtworzenie niskiej partii roślinności poprzez dowóz ziemi urodzajnej, usunięcie karp korzeniowych drzew wcześniej wyciętych, wysiew traw i dosadzenie bylin. Projekt i montaż tablicy drewnianej przydatnej do komunikacji sąsiedzkiej i komunikacji mieszkańców z Zarządem Zieleni m.st. Warszawy.

80. **Przejazd rowerowy przez Marynarską przy Rondzie UE**

Krótki opis: Zakres projektu obejmuje wyznaczenie przejazdów dla rowerzystów przez skrzyżowanie Rondo Unii Europejskiej na wlocie ul. Marynarskiej, a następnie budowy krótkiego łącznika rowerowego do ul. Obrzeźnej. Dalszy ruch rowerowy odbywałby się po jezdni serwisowej ul. Obrzeźnej

81. **Ścieżka rowerowa i chodnik wzdłuż Al. Wilanowskiej (Dominikańska - Faworytki)**

Krótki opis: Projekt polega na wybudowaniu chodnika wzdłuż Al. Wilanowskiej oraz korekcie obecnej nawierzchni asfaltowej na odcinku Dominikańska - Potoki - Faworytki, który zostałby oznakowany jako droga dla rowerów. Na skrzyżowaniu z ul. Dominikańską powstaną przejazdy dla rowerów.

82. **Piaseczyńska/Konduktorska przedłużenie chodnika do klubu Warszawianka**

Krótki opis: uzupełnienie brakującego połączenia pieszego - realizacja chodnika (ok. 60 m) po zachodniej stronie ul. Piaseczyńskiej, na odcinku od końca istniejącego chodnika przy budynku Konduktorska 1, do wejścia na tereny rekreacyjne (KS Warszawianka).

83. **ZielonoMi - budowa naturalnego placu zabaw na Czerniakowie**

Krótki opis: Projekt zakłada budowę naturalnego placu zabaw na Czerniakowie w celu stworzenia atrakcyjnego miejsca wypoczynku dla mieszkańców.

84. **Remont Skateparku przy metrze Wilanowska**

Krótki opis: Projekt polegający na remoncie skateparku, który znajduje się przy stacji metra Wilanowska.

85. **Suwak zróbmy wreszcie chodniki**

Krótki opis: Chcemy, żeby piesi mogli łatwiej dojść do autobusu, stacji kolejowej czy tramwaju. Na niektórych fragmentach nie ma w ogóle chodników, a w inne blokują samochody. Możemy to zmienić!

86. **Zielona sportowa Kazimierzowska wielofunkcyjne boisko i plac zabaw przy ul. Kazimierzowskiej 16**

Krótki opis: Wybudowanie wielofunkcyjnego boiska o wymiarach 40x20 m o nawierzchni poliuretanowej oraz placu zabaw dla dzieci o wymiarach

15x20 m z nawierzchnią z mat gumowych.

87. **Łąka kwietna na Skwerze im. Jolanty Brzeskiej**

Krótki opis: Zagospodarowanie fragmentu skweru na łąkę kwietną, która urozmaici i z całą pewnością uatrakcyjni parkową zieleń.

88. **Chodniki dla pieszych i nowe parkingi na Domaniewskiej**

Krótki opis: Wymalowanie pasów do parkowania na ulicy oraz wybudowanie nowego parkingu niedaleko skrzyżowania z ulicą Suwak.

89. **Zajęcia „bajkoterapii” dla dzieci w wieku 5-9 lat w ZSP nr 1 w Warszawie przy ul. Gościńiec**

Krótki opis : Zorganizowanie cyklu zajęć typu „bajkoterapia” dla dzieci w wieku 5-9 lat.

90. **Bezpieczne przedszkolaki. Przejście dla pieszych między Przedszkolem nr 146 a Nowym Teatrem**

Krótki opis: Wyznaczenie przejścia dla pieszych na skrzyżowaniu ulic Sandomierskiej i Melsztyńskiej pomiędzy przedszkolem nr 146 a Nowym Teatrem oraz ustawienie znaków informujących, że przejście jest uczęszczane przez dzieci.

91. **Poprawa bezpieczeństwa rezerwatu przyrody Jeziorko Czerniakowskie**

Krótki opis: Projekt zakłada wprowadzenie Strażnika Rezerwatu, naprawę istniejących koszy na śmieci.

92. **Cykl eko warsztatów ekologiczne środki czystości, modowy upcykling czyli przeróbki starych ubrań, recyklingowe makramy, wymiana ubrań (eko swap), sensoryka w hamaku**

Krótki opis: Cykl bezpłatnych warsztatów ekologicznych skupiających się na edukacji obejmującej trzy aspekty ekologicznego stylu życia: zero wast, upcykling ponowne wykorzystanie przedmiotów codziennego użytku oraz powrót do natury, czyli skupienie się na naturalnych składnikach i lepszym kontakcie z przyrodą.

93. **Mural symbole Sielc**

Krótki opis: Celem projektu jest stworzenie muralu przedstawiającego symbole Sielc m.in. Stanisława Grzesiuka, Park Sielecki, bliskość/sąsiedztwo Łazienek, Wytwórnię Filmów Dokumentalnych i Fabularnych na ul. Chełmskiej itd. w nieco surrealistycznej, ale niezwykle kolorowej, bajkowej oraz przyciągającej uwagę perspektywie.

94. **Dalsza modernizacja tzw. "woprówki" nad Jeziorkiem Czerniakowskim „woprówka” - 2022**

Krótki opis: Prace związane z podniesieniem walorów estetycznych i użytkowych budynku i terenu po byłej bazie WOPR-u, tzw. "woprówki", który wszedł w skład utworzonego w 2017 r. Ośrodka Sportu i Rekreacji w Dzielnicy Mokotów. Dalsza modernizacja w dużym stopniu zwiększy wartość użytkową samego budynku jak i terenu do niego przyległego.

95. **Uporządkowanie terenu działek 10/2 i 3/73 z obr. 1-01-27 przy ul. Woronicza**

Krótki opis: Oczyszczenie działek 3/73 oraz 10/2 z obrębu 1-01-27 - oczyszczenie terenu, pielęgnacja drzew owocowych, rewitalizacja.

96. **Robimy porządki na Służewcu budowa, remont i zabezpieczenie chodników**

Krótki opis: Projekt zakłada likwidację przeddeptów, montaż słupków, drobne poprawki w zakresie infrastruktury rowerowej w miejscach, które wskazał mieszkańcy Służewca.

97. **Psia stacja przy posesji ul. Bartycka 20 od strony ul. Ku Wiśle**

Krótki opis: Projekt polega na instalacji psiej stacji (1 szt. kosza ulicznego) przy wejściu na posesję ul. Bartycka 20 od strony ul. Ku Wiśle.

Zapraszamy do głosowania także na projekty ogólnomiejskie, które możesz przejrzeć w Internecie, na stronie:

<https://bo.um.warszawa.pl/projekty?regional=>

Czym w lecie kusi Ogród Botaniczny PAN w Powsinie

Pandemia dotknęła praktycznie wszystkich obszarów naszego życia i wiele w nas zmieniła. Dostrzegliśmy, między innymi, jak wiele dobrego może dać nam bliski kontakt z naturą. Wielu z nas odkryło, że spacer po lesie, hodowanie kwiatów, pomidorów, truskawek czy rzodkiewki we własnym ogródku są dużo lepszymi sposobami na relaks niż wizyta w galerii handlowej i „polowanie” na kolejne modne szpilki czy krawat. Co więcej, zrozumieliśmy, że takie regularne obcowanie z naturą działa kojąco na nasz system nerwowy i ma doskonały wpływ zarówno na nasze zdrowie psychiczne, jak i fizyczne.

Mieszkańcy południowych dzielnic Warszawy mają to wielkie szczęście, że okolica obfituje w miejsca, gdzie można nie tylko w przyjemny, ale i bardzo ciekawy sposób spędzić czas na łonie natury. W szczególności teraz, czyli w okresie letnim powinniśmy z tych możliwości jak najczęściej korzystać, gdyż dni są najdłuższe, a okres wakacyjny sprawia, że mamy zwykle trochę więcej wolnego czasu. Jednym z miejsc, które niewątpliwie warto odwiedzić jest Ogród Botaniczny Polskiej Akademii Nauk w Powsinie. Tutaj nie tylko zrelaksujemy się spacerując na świeżym powietrzu, ale mamy także okazję, aby poszerzyć naszą wiedzę na temat świata flory i fauny, nauczyć się sadzić różne rośliny, oglądać wystawy fotografii czy malarstwa, a nawet posłuchać muzyki na żywo w znakomitym wykonaniu.

Informacje o organizowanych przez placówkę wydarzeniach można znaleźć na stronie www.ogrod-powsin.pl oraz na fan page'u ogrodu na Facebooku. W zdecydowanej większości przypadków sam bilet wstępu do ogrodu lub karnet (roczny, 6-miesięczny lub seniora) uprawnia do udziału w dodatkowych atrakcjach. Dotyczy to spacerów tematycznych, wystaw fotografii czy malarstwa. W rozpoczętym już sezonie letnim ogród jest czynny codziennie w godzinach od 9 do 20, a oranżeria w godzinach od 10 do 19:30. Ostatnie wejście na teren ogrodu możliwe jest o godzinie 19.

Wielką atrakcją, która obecnie przyciąga do ogrodu wielu gości są przepięknie kwitnące róże. Placówka szczyci się największą w Polsce i jedną z najbogatszych w Europie pod względem liczby odmian kolekcją tych wspaniałych kwiatów o wielowiekowej tradycji uprawy. W ogrodzie PAN rośnie ponad tysiąc odmian róż na ponad dziesięć tysięcy hektarach krzewów. Kolekcja róż Ogrodu Botanicznego powstała w roku 1998, a w 2008 uzyskała status kolekcji narodowej. Składa się ona z kilku części położonych w różnych częściach ogrodu i obejmuje gatunki i odmiany róż, począwszy od tych znanych już przed tysiącami lat, aż po najnowsze odmiany z całego świata. 26 czerwca o godzinie 11 odbędą się warsztaty z krzyżowania róż, czyli tworzenia nowych odmian. Warsztaty te poprowadzi wybitny fachowiec w tej dziedzinie – Pan Robert Szlązkiewicz, prezes Polskiego Stowarzyszenia Hodowców Róż. Warsztaty będą się składały z części teoretycznej oraz części praktycznej, podczas której pod czujnym okiem fachowca będzie można stworzyć własną krzyżówkę róży. Na warsztaty obowiązują zapisy mailowe. Na adres: spacery@obpan.pl należy przesłać swoje imię i nazwisko oraz nazwę zajęć. Oplata za udział w warsztatach wynosi 100 złotych. Z opłaty zwolnione są osoby posiadające karnet ogrodu. Uczestnicy spotkają się na pa-

tio obok Centrum Edukacji (budynek A na planie Ogrodu). Poza różami właśnie teraz w ogrodzie kwitną również, między innymi, piwonie i irysy. Ale ferii barw kwitnących kwiatów i ich urzekający zapach to nie jedyne atrakcje, którymi kusi nas w sezonie letnim Ogród Botaniczny w Powsinie.

5 czerwca w willi Janówek, zwanej również Fangorówką, odbył się wernisaż wystawy malarstwa Magdaleny Shummer-Fangor – malarki i żony wybitnego polskiego malarza, grafika, plakacisty i rzeźbiarza Wojciecha Fangora. Uroczyste otwarcie wystawy swą obecnością zaszczycała sama artystka. Na wernisażu obecni byli także, między innymi, wiceprezes Polskiej Akademii Nauk prof. Romuald Zabielski, kuratorka wystawy

wieckiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków i od tego momentu rozpoczęto działania mające na celu doprowadzenie do renowacji tego cennego i jakże pięknego malowidła. Sporo funduszy udało się zebrać podczas aukcji zorganizowanej w ogrodzie botanicznym jesienią 2020 roku. Na sprzedaż wystawiono wtedy ponad 30 prac artystów, których dzieła na przestrzeni ostatnich trzech dekad prezentowane były w Fangorówce. Swe obrazy na aukcję przekazali, między innymi, Anna Buczkowska, Józef Wilkoń, Paweł Górski, jak również sama Magdalena Shummer-Fangor.

Wdowa po Wojciechu Fangorze studiowała historię sztuki na Uniwersytecie Warszawskim. Od 1961 roku mieszkała razem z mężem za granicą – najpierw w Wiedniu, później w Paryżu, Berlinie Zachodnim i Londynie, a w latach 1966-98 w Stanach Zjednoczonych. Zaczęła malować w wieku trzydziestu lat i jest samoukiem. Maluje obrazy olejne, a tematyką wokół, której koncentruje się jej twórczość są zwierzęta, ich obecność w świecie ludzi oraz relacje z ludźmi, kwiaty, owoce, warzywa, jak również scenki rodzajowe z udziałem lu-

kraju osiągają wielkość zaledwie kilku milimetrów, zaś długość ciała największych z nich nie przekracza 2 cm nie licząc odnóży. Wystawa została przygotowana przez Śląski Ogród Botaniczny oraz Uniwersytet Śląski. Prezentowane zdjęcia wykonał, między innymi, emerytowana nawigator, dla której fotografowanie przyrody stało się po prostu pasją po zakończeniu pracy zawodowej, jak i osoby, które z racji swej profesji mają na co dzień do czynienia ze zwierzętami, a nawet wręcz specjalizują się w tematyce pająków, czyli, tak zwani, arachnolodzy.

Także 26 czerwca podziwiać możemy wystawę fotografii Jacka Poręby „A Ty, co robisz, żeby ratować naszą planetę?”. Artysta pragnie zwrócić naszą uwagę na tak palące kwestie jak ocieplenie klimatu, topniejące lodowce, anomalie pogodowe, wszechobecny plastik, dramatyczne zanieczyszczenie powietrza, masową wycinankę lasów oraz gwałtowny wzrost liczby pożarów. Celem prezentowanej wystawy jest skłonienie nas wszystkich do refleksji nad tym jak może wkrótce wyglądać nasza planeta i warunki życia na niej, jeśli nie zmienimy sposobu naszego funkcjonowania.

kresu ornitologii. Celem spaceru jest zapoznanie uczestników z gatunkami ptaków zamieszkujących ten teren oraz z ciekawostkami na temat funkcjonowania ptaków w ekosystemie. Ze względu na obowiązujące obostrzenia w spacerze może wziąć udział maksymalnie 15 osób. W związku z tym należy wcześniej dokonać zapisu wysyłając maila na adres: spacery@obpan.pl, i podając swoje imię oraz nazwisko, a także tytuł „Ptasim szlakiem” i konkretną datę.

Także 26 czerwca odbędą się warsztaty fotograficzne „Powsin Piata Rano”. Jak sugeruje nazwa warsztatów rozpoczynają się one o świcie wśród śpiewu ptaków i pierwszych promieni słońca, gdy większość z nas jeszcze śpi. Zajęcia dedykowane są przede wszystkim fotografii przyrodniczej, ale omawiane będą także techniki wykonywania zdjęć, które idealnie sprawdzają się w wielu innych rodzajach fotografii. Uczestnicy dowiedzą jak dobierać sprzęt fotograficzny do swych indywidualnych potrzeb, jaki wpływ na zdjęcia ma kreatywne użycie przysłony czy migawki, wykorzystanie trybów pomiaru światła oraz profili kolorystycznych. Na warsztaty należy zabrać własny sprzęt fotograficzny. Mile widziana będzie lustrzanka, ale można zabrać też aparat kompaktowy lub smartfona. Warsztaty poprowadzi Jarosław Deluga – fotoreporter, dziennikarz oraz doświadczony i ceniony w środowisku fotograf specjalizujący się zarówno w fotografii krajobrazu i przyrody, jak i portretowej, od wielu już lat zawodowo związany z Ogrodem Botanicznym PAN w Powsinie. Pan Jarosław z wielką pasją opowiada, na przykład, o tym, jak to nierzadko zdarza się fotografom czekać nieruchomo całymi godzinami w zaroślach, aby wykonać to jedno jedyne wymarzone zdjęcie konkretnego gatunku ptaka karmiącego swe pisklęta w gnieździe. Dowiemy się też w końcu dlaczego warto zerwać się z łóżka o tak wczesnej porze, aby właśnie wtedy fotografować przyrodę. Koszt udziału w warsztatach wynosi 99 złotych. Obowiązują wcześniejsze zapisy.

Wspaniałym zakończeniem wizyty w ogrodzie może być relaks przy ogrodowym stawie, do czego wykorzystać można nie tylko ławki ustawione wokół zbiornika wodnego, ale także rozwieszona tu z myślą o zmęczonych gościach ogrodowe hamaki. Aby odzyskać utracone podczas wizyty w ogrodzie kalorie warto zajrzeć do mieszczącej się przy wyjściu z ogrodu Botanica Cafe, otwartej od poniedziałku do piątku w godzinach od 9 do 19, a w weekendy i w święta od 9 do 20. Specjalnością tego urokliwego bistro są różnego typu dania na bazie sezonowych owoców i warzyw. Można, dla przykładu, zjeść przepyszną sałatkę owocową, szarlotkę czy ciasto ze śliwkami z ogrodowych owoców. Bistro serwuje wiele dań wegetariańskich oraz koktajli i lemoniad, do przygotowania których wykorzystane zostały właśnie warzywa i owoce hodowane w ogrodzie. Tuż obok kawiarni znajdują się stoiska, na których na pamiętkę udanej wizyty w ogrodzie można kupić naturalne kosmetyki na bazie olejków roślinnych czy miody z domieszkami nektaru z kwiatów i drzew rosnących w ogrodzie botanicznym. Taka wizyta to prawdziwa uczta zarówno dla ducha, jak i dla ciała. **Katarzyna Nowińska**

Mira Walczykowska - dyrektorka i właścicielka Kolonii Artystycznej w Zalesiu Dolnym oraz Piotr Patkowski syn Wojciecha Fangora i jednocześnie prezes Fundacji Promocji Twórczości swego ojca. Pani Magdalena nie kryła wielkiego wzruszenia z powodu możliwości prezentowania swych dzieł już po raz drugi w tym bardzo wyjątkowym dla niej miejscu, w którym jej mąż mieszkał w latach swego dzieciństwa i młodości. Dowodem aktywności artystycznej Wojciecha Fangora w willi Janówek jest plafon namalowany przez niego na suficie pokoju, w którym kiedyś mieścił się salon państwa Fangorów, a w którym teraz prezentowane są obrazy jego małżonki. Plafon od lat przyciąga do Ogrodu Botanicznego wielbicieli twórczości Fangora. Artysta namalował na suficie ten monumentalny fresk zatytułowany „Plejady” mając niespełna 21 lat. W dniu jego 21. urodzin – 15 listopada 1943 roku, podczas rodzinnej uroczystości, odbyło się uroczyste odsłonięcie dzieła. W 2020 roku plafon „Plejady” został wpisany do rejestru Mazo-

dzi i zwierząt. Wszystko przepuszczone przez filtr wyobraźni malarki i przedstawione z dużym poczuciem humoru i dystansu do otaczającego nas świata. Obrazy Magdaleny Shummer-Fangor wyróżniają się niezwykle żywą i ciekawą kolorystyką. Sama artystka określa swój styl jako poetycki realizm. Aktualną wystawę podziwiać można od środy do niedzieli w godzinach od 11 do 17 do dnia 4 lipca.

Z kolei w alei Dębowej od 19 czerwca oglądać możemy wystawę fotografii „W sieci”. Na zdjęciach zobaczymy różne gatunki pająków żyjące w Polsce. Wśród uczuć, które wzbudzają w nas te zwierzęta dominuje lęk i obrzydzenie, a zachwyt raczej się nie pojawia. Jednak dzięki zdjęciom, na których z bliska możemy przyrzeć się tym wzbudzającym trwogę zwierzętom zauważymy, że wiele z nich ma piękne ubarwienie, ciekawe kształty i wzory oraz, że poszczególne gatunki pająków bardzo różnią się od siebie pod względem wyglądu. Najmniejsze spośród pająków żyjących w naszym

Krótkie komentarze pod poszczególnymi zdjęciami przekazują nam wstrząsające informacje, jak na przykład ta, że w Polsce rocznie zużywamy 400 milionów ton puszek aluminiowych, a jedna taka puszka rozkłada się od 200 do 400 lat, czy to, że przez pożary, których liczba tak gwałtownie wzrosła w ostatnich latach, rocznie z naszej planety znika od 12 do 15 milionów hektarów lasów. Fotograf do współpracy zaprosił wybitne aktorki i aktorów znanych ze swego zaangażowania na rzecz ochrony środowiska. Przed jego obiektywem stanęły, między innymi, Kinga Preis, Danuta Stenka, Karolina Gruszka, Eryk Lubos, Agnieszka Grochowska, Filip Gurlacz, Joanna Brodzik, Daniel Ołbrychski, Wiktoria Filus, Piotr Adamczyk, Andrzej Zieliński i Artur Żmijewski.

26 i 27 czerwca o godzinie 10 rano Ogród Botaniczny w Powsinie zaprasza wszystkich zainteresowanych do wzięcia udziału w spacerze „Ptasim szlakiem”. Spacer rozpocznie się przy głównym wejściu do ogrodu, a poprowadzi go ekspert z za-

Wojtek Dąbrowski

Nowe buty króla

Uwspółcześniona wersja baśni Andersena

W pewnym królestwie, gdzieś na wschodzie,
Za siódmą górą, siódmą rzeką,
Żył król. Poddanym mawiał co dzień,
Że raj tuż, tuż, jest niedaleko.

Uwierzył w to, że jest cesarzem,
I że nikogo to nie zdziwi,
Gdy urządzając kraj swych marzeń,
Wszystkich na siłę uszczęśliwi.

Niestety był niskiego wzrostu,
Miał przerośnięte za to ego,
Wszystko co robił, tak po prostu,
Było, wybaczenie, do niczego.

Mówili ludzie doświadczeni,
Że się własnego cienia boi,
Stary kawaler, schizofrenik,
Tchórz, za to mściwi paranoik.

Sam zbawcą nazwał się narodu,
Silne w zakonie miał zaplecze.
Zamiast z postępem iść do przodu,
Przywracał w kraju Średniowiecze.

Za przykład stawiał Erdogana,
Garściami czerpał z dzieł Lenina,
Wzór z Kim Dzong Una i Orbana
Styl Łukaszenki i Putina.

Wszystkim narzucił swoją wolę,
Chcąc rządzić krajem twardą ręką,
I choć już starym był ramolem,
Suveren uległ jego wdziękowi.

Większość oszukał, część przekupił,
Przekonał do swych chorych wizji,
Suveren był na tyle głupi,
Że w kłamstwa wierzyć chciał Kurwizji.

A król nie tracił ani chwili,
Żeby narodu być bożyszczem.
- Albo będziecie mnie wielbili,
Albo wam – mawiał – wszystko zniszczę.

Szybko otoczył się głupcami,
Zwłaszcza gdy ktoś był zwykłym zerem,
I dzielił radość z pochlebca,
Choć ich zachwyty są nieszczerze.

Wkrótce niejedni mieli pokusę,
Żeby się zdobyć na wysiłek,

I wygrać casting *Bądź Lizusem!*
Żeby królowi lizać tyłek.

Niejedni kretyn przed nim kłęczą,
Lub się przynajmniej kłaniają nisko,
Bo każdy wiele mu zawdzięczał:
Kasę, posadę, stanowisko.

Król ich kupował dosyć tanio,
To awansował zbyt wysoko,
Sprzyjał mafijnym powiązaniom,
Różnym układom, lewym skokom.

Za to mógł liczyć, bez wątpienia,
Że mu wielbiciel przyzna rację,
I stąd po króla wystąpieniach,
Nie milkła klaka i owacje.

Łatwo bykano każdą bzdurę,
Choć król czasami plótł od rzeczy,
I powtarzano zgodnym chórem,
Bo bredniom nie śmiał nikt zaprzeczyć.

Każdy chciał dodać mu powagi
Choć taki z niego safandula,
Nikt nie śmiał zwrócić mu uwagi,
Chociaż niejedni śmiał się w kulak.

Nikt nie zapobiegł wpadkom w porę,
Chociaż opinię miał dziwadła,
Raz niezapięty miał rozporek,
Raz rozwiązane sznurowadła.

Dziś król zaliczył wpadkę nową.
I co powiecie? Znowu poruta.
Chciał poprzeć partię kanapową,
Ale wystąpił w różnych butach.

Wyznawcy widzą w tym geniusza
I chwalać nowe buty króla.
Choć nikt do tego ich nie zmusza,
Taka lojalność mnie rozczula.

Mówią: najnowszy to krzyk mody,
Symbolem jest nowego ładu.
Zamiast powiedzieć: Nie ma zgody!
Dość mamy wstydu! Spieprzaj dziadu!

Lecz w końcu ktoś podpuścił malca,
(Ale przysięgam, że to nie ja!),
By użył środkowego palca,
Wołając: Król to zwykła fleja!

Gadka Tadka

Zero cukru czy zero rozsądku?

Tak sobie ostatnio myślę, że autor piszący felieton musi mieć przede wszystkim na względzie korzyści, jakie mogą odnieść chętni do przeczytania jego pisaniny. Pisanie dla pisania to tylko strata czasu i energii. Co dzisiaj może zainteresować Czytelnika? Moim zdaniem, rzetelna informacja i krytyka, dotycząca rzeczy, z którymi na co dzień się styka. Szczególnie ważne jest to właśnie dzisiaj w zalewie medialnych reklam, bo większość z nich to mgła i dziadowski pic. Aby tylko wcisnąć swój towar frajerom, którzy uwierzą w to, co im się wciska – unikatowy, zbawienne skutki, natychmiastowe działanie, usuwa wypryski i odciski, etc. Co podczas letniej fali upałów jest najważniejsze? Napoje. Wiadomo dlaczego. Podczas upałów należy bowiem pić przynajmniej 3 litry płynów dziennie, najlepiej wysoko zmineralizowanej wody mineralnej, by nie dopuścić do wypłukania z organizmu przede wszystkim potasu napędzającego pracę serca. To zalecenie lekarzy. Już dwa razy pisałem o różnicach między wodą źródłaną a mineralną i publikacja spotkała się z dużym zainteresowaniem Czytelników. U progu sezonu wakacyjnego uznałem, że rzecz należy omówić powtórnie, ponieważ jest niebywale ważna, a ponadto poprzednią publikację uzupełnić o dane, których naonczas nie posiadałem.

Niestety, duża część naszego społeczeństwa nie widzi żadnej różnicy między wodą mineralną wysoko zmineralizowaną a źródłaną. Zamawiasz u kelnerki flaszkę wody mineralnej, a ona przynosi ci Kroplę Beskidu i reklamuje ją jako mineralną. Kiedyś poprosiłem znajomego menedżera o wyjaśnienie, czemu w jego kawiarni, a także wielu innych, nie uświadczysz wysoko zmineralizowanej wody mineralnej, tylko sprzycają cię wodą posiadającą śladowe ilości minerałów. Menedżer oświecił mnie ścisłym głosem: „Jak nie wezmę Kropli Beskidu, nie dostanę Coca-Coli, bo to ten sam producent”. I wszystko jasne - sprzedaż wiązana, narzucona przez zagranicznego hegemon, dbającego wyłącznie o własny biznes. Nie chcę powiedzieć, że mam cokolwiek do Coca-Coli. Pijam ją od czasu do czasu, bo zmrożona cola to znakomity napój, ale wystrzegam się tej „zero cukru”. Powód wyjaśnię w dalszej części felietonu. Natomiast praktyki handlowe uprawiane przez koncern Coca-Cola wcale mi się nie podobają. Tak więc Kropla Beskidu to dziś Coca-Cola; Żywiec Zdrój to Danone, a Nałęczowiankę przejęło Nestlé. Z popularnych i bardzo dobrych wód mineralnych tylko Muszynianka oparła się zagranicznemu kapitałowi, dlatego jest u mnie na pierwszym miejscu.

A jaką wodę piją na ogół Polacy? Fundacja Pro-Test – na zlecenie Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów – przeprowadziła test wody. Akredytowane laboratorium przebadano na zlecenie fundacji aż 15 półtoralitrowych wód butelkowanych (11 mineralnych i 4 źródłane). Wybrano je na podstawie szczegółowego rekonesansu w sieciach super- i hipermarketów. Zdecydowano się na wspólne zestawienie wód mineralnych i źródłanych, by pokazać wybór, przed jakim staje konsument. Badania wykazały, że wody źródłane nie różnią się składem mineralnym od zwykłej wody z kranu. To niebywale ważna informacja dla każdego konsumenta, który nie ma bladego pojęcia, że płaci za coś, co ma za darmo w kranie.

Składniki mineralne, występujące w wodach w formie jonowej, stanowią dobre uzupełnienie codziennej diety, ale nie są aż tak bogatym źródłem związków mineralnych, jak np. kasza gryczana (218 mg magnezu w 100 g), czy żółty ser (800-1000 mg wapnia/100 g). Aby pokryć dzienne zapotrzebowanie na wapń, które średnio wynosi 1000 mg, trzeba by wypić prawie 23 l wody Żywiec Zdrój lub Kropli Beskidu (łączna zawartość składników mineralnych wynosi tylko 383,3 mg/l), ponad 9 l Nałęczowianki, bądź 5 l Muszynianki. Natomiast zapotrzebowanie na magnez (300 mg dziennie) pokryłoby wypicie w jednym dniu ponad 54 l wody Żywiec Zdrój, 15,5 l Kropli Beskidu, niemal 14 l Nałęczowianki, bądź prawie 2,5 l Muszynianki. To porównanie doskonale obrazuje, która z wymienionych wyżej wód jest najbardziej wartościowa.

Wody mineralne klasyfikowane są w zależności od ogólnej zawartości minerałów w litrze. I tak nie więcej niż 500 mg/l to woda bardzo nisko zmineralizowana, od 500 do 1500 mg/l – średnio zmineralizowana, powyżej 1500 mg/l – wysoko zmineralizowana. Jedną z najlepszych wód mineralnych w kraju, porównywalną ze słynną i drogą Vichy, jest lekko słonawa ciechocińska Krystynka. Suma składników stałych tej genialnej wody to aż 3416,58 mg/l! Krystynka

zawiera dużą ilość magnezu, pierwiastka życia, który zapobiega chorobom naczyniowo - sercowym, spowalnia procesy starzenia się, obniża poziom cholesterolu, reguluje ciśnienie tętnicze krwi. Wody wysoko zmineralizowane to wspomniana wyżej Muszynianka, Staropolanka 2000 i Piwniczanka, średnio zmineralizowane to Nałęczowianka, Jurajska, Cisowianka, Kinga Pienińska oraz Ustronianka Biała, natomiast nisko zmineralizowane to Kropla Beskidu, Arctic Plus i Dobrowianka. Test wykazał, że najbardziej stabilnym składem charakteryzują się Muszynianka, Piwniczanka, czy Nałęczowianka. Na ich tle negatywnie wyróżnia się natomiast Kropla Beskidu, woda o najmniej stabilnym składzie mineralnym. Fundacja Pro-Test uważa, iż w przypadku wód mineralnych o małej zawartości ogólnej minerałów należałoby rozważyć zmianę ich kwalifikacji rodzajowej na wody źródłane.

Przejdźmy teraz do najbardziej popularnego po wodzie napoju, jakim jest Coca-Cola, a konkretniej jej wersja „zero cukru”. Rzecz dotyczy jednak wszystkich produktów spożywczych posiadających etykietkę „zero cukru”. O Aspartamie i jego szkodliwych właściwościach media milczą. Dlaczego? Bo gdyby się odważyły je ujawnić, straciłyby miliardy, ponieważ wielkie koncerny, wytwarzające produkty dietetyczne, których głównym składnikiem jest Aspartam, przestałyby się reklamować. Więc media udają, że problem nie istnieje. A z badań wynika, że ze wszystkich substancji spożywczych obecnych na rynku najbardziej niebezpieczną, dodawaną do żywności i napojów jest właśnie Aspartam. Znajduje się on prawie we wszystkich napojach dietetycznych i energetycznych, gumie do żucia „bez cukru” oraz wyrobach cukierniczych. Miliony osób na świecie, w trosce o zachowanie smukłej sylwetki, używają do słodzenia Nutra Sweet. To nic innego jak Aspartam, który jest kombinacją czterech substancji chemicznych: kwasu asparaginowego (40 proc.), fenyloalaniny (40 proc.), metanolu (alkohol drzewny – truczina 10 proc.) i dwuketopiperazyny (DKP 10 proc.).

Aspartam przez wielu naukowców określany jest jako truczina, a mimo to znajduje się w powszechnym obrocie. Aspartam został odkryty w 1965 r. i dopuszczony do stosowania w produktach suchych 26 lipca 1974 r. Jednak sprzeciw wniesiony w sierpniu 1974 r. przez badacza neurologa dr. Johna W. Olneya oraz prawnika organizacji „Consumer” Jamesa Turnera, jak również wszczęte dochodzenie dotyczące praktyk badawczych firmy G.D. Searle, producenta Aspartamu i NutraSweet, spowodowały, że 5 grudnia 1974 r. US FDA (Federalna Agencja ds. Żywności i Leków) zawiesiła dopuszczenie. Jednak w 1981 r. w niejasnych okolicznościach Agencja niespodziewanie dopuściła Aspartam do stosowania w suchych produktach spożywczych, a dwa lata później również w napojach gazowanych. Cóż za zbieg okoliczności, że w tym czasie szefem rady nadzorczej G.D. Searle był Donald Rumsfeld, osoba w USA niezwykle wpływowa, były doradca prezydenta Richarda Nixona, bliski współpracownik Ronalda Reagana, późniejszy sekretarz obrony w administracji Georga W. Busha. Ważna może być również informacja, że właśnie w 1981 roku, kiedy rozstrzygnięta została kwestia dopuszczenia Aspartamu, prezydent Reagan dokonał nieoczekiwanej zmiany na stanowisku szefa FDA i powierzył prowadzenie Agencji swojemu człowiekowi Arthurowi Hull Hayesowi.

W raporcie US Department of Health and Human Services z lutego 1994 r. udokumentowano 90 niekorzystnych reakcji spowodowanych przez Aspartam, jak m.in. bóle głowy, migreny, napady epilepsji, depresje, zmęczenie, drażliwość, bezsenność, ataki niepokoju. Dopuszczenie Aspartamu było zdaniem dr. Adriana Grossa, toksykologa FDA, pogwałceniem tak zwanej Poprawki Delaney, która ma za zadanie chronić obywateli USA przed obecnością w żywności takich substancji rakotwórczych jak metanol (formaldehyd) i DKP. Dr Gross zeznał przed Kongresem USA, że nadużywanie Aspartamu może powodować nowotwory mózgu. Poparł swój wywód danymi statystycznymi. Tysiące dietetycznych produktów i napojów energetycznych mogą zawierać rakotwórczą truciznę. Raport, z którego wynika że Aspartam jest rakotwórczy, otrzymała w 2005 r. Europejska Agencja Bezpieczeństwa Żywności (EFSA).

Formalne potwierdzenie, że Aspartam jest trucizną oznaczałoby rewolucję w przemyśle spożywczym. W tysiącach dietetycznych produktów trzeba by zmienić jeden z głównych składników, a te, które już trafiły do sklepów, natychmiast wycofać. To oznaczałoby, że producenci żywności ponieśliby straty liczone w setkach miliardów dolarów. Czy dopuszczają zatem do wycofania z rynku Aspartamu? Odpowiedz na to pytanie pozostawiam Czytelnikom.

Tadeusz Porębski

W prawo czyli w lewo

Drogi na wczoraj

Powiedzenie, że coś jest na wczoraj w powszechnym rozumieniu znaczy, że jest pilne. W odniesieniu do dróg określenie „na wczoraj” może oznaczać, że są budowane bez wyobraźni i nie uwzględnienia przyszłych potrzeb. Nietrudno znaleźć przykłady złego planowania, czy też braku planu w ogóle w naszym drogownictwie. Każdy, kto porusza się po polskich drogach w ten czy inny sposób, zauważył, że są to drogi zupełnie nieprzystosowane do potrzeb, zarówno ruchu samochodowego, jak też pieszych, rowerzystów oraz wszystkich innych użytkowników. Każdy też wie, że lepsza i bezpieczniejsza jest droga szeroka z równą nawierzchnią, a nie taka po której jazda wiąże się z dużym ryzykiem. Wiele dróg z powstało jeszcze w czasach, gdy dominował ruch konny, furmanki, bryczki etc. Powstały w czasach, kiedy samochody były rzadkością, a nasilenie ruchu było niewspółmiernie mniejsze niż dziś.

Ze zrozumiałych względów wszystkie drogi po jakimś czasie muszą być poddawane konserwacji, modernizowane, rozbudowywane, poszerzane, przystosowywane do potrzeb. O ile wszystkie te procesy są dla mnie i zapewne dla większości obywateli zrozumiałe, o tyle trudno pojąć, dlaczego niektóre inwestycje drogowe nie są wykonywane z myślą o przyszłości. Na tzw. zdrowy rozum wydaje się, że lepiej i taniej zaplanować coś, co będzie służyło dłużej, niż dokonywać kosztownej przecież przebudowy co kilka lat. Droga, na której z trudem wymijają się dwa samochody osobowe, oznacza, że nie spełnia podstawowych warunków. Czy drogownicy zakładają, że w tym miejscu ruch samochodowy zmaleje? Trudno ich o to podejrzewać. Dlaczego więc brnąć w remont drogi, który zachowuje niekorzystne parametry. Jeśli już dziś utrudnia to poruszanie się po niej, to z czasem będzie tylko gorzej, zwłaszcza tam, gdzie przybywa nowych domów i osiedli i nic nie wskazuje na to, żeby ten trend miał się odwrócić. Przecież nie trzeba być prorokiem, żeby przewidzieć, iż wkrótce droga, która już dziś nie spełnia podstawowych wymogów, w krótkim czasie stanie się komunikacyjnym wąskim gardłem. Taka krótkowzroczność przyczyni się z pewnością do generowania korków.

Obserwuję od lat ruch na drogach Wilanowa. Podstawowy wniosek jest taki, że samochodów stale przybywa. Na ul. Ruczaj, na odcinku pomiędzy Południową Obwodnicą Warszawy a ul. Zygmunta Vogla, trwa remont. To dobra okazja do jej modernizacji i poszerzenia jezdni. Niestety, postanowiono pozostać przy dawnych gabarytach. Obok jezdni położono nowy chodnik, który budzi wiele zastrzeżeń. Postanowiono zachować wszystkie drzewa rosnące na środku chodnika, po którym przecież mają poruszać się piesi. Warto to zobaczyć, żeby zrozumieć, że osoba z wózkiem dziecięcym z trudem się tamtędy przecisnie. A co jeśli będą to dwojaczki? Czy trzeba będzie zjechać z wysokiego chodnika na jezdnię?

Nie jestem przeciwnikiem drzew, uważam jednak, że miejsce dla drzewa to nie chodnik. Albo jedno albo drugie, albo ni to ni sio. Można je dziś przesadzać. Służą do tego specjalne maszyny. A tak, za kilka lat korzenie rozepchną płyty chodnika i taki stan będzie utrzymywał się latami. To przykład źle pojętej ochrony przyrody. Wystarczy spojrzeć na inne tego przykłady, gdzie za wszelką cenę postanowiono zachować drzewa. Przyrodę należy chronić, ale nie tam gdzie jest to w sprzeczności ze zdrowym rozsądkiem. Budowanie chodników po to, żeby mogły rosnąć na nich drzewa, może wydawać się co najmniej dziwne. Tym bardziej, że podobnej determinacji, by zachować drzewa za wszelką cenę, nie widać wzdłuż ul. Zygmunta Vogla, gdzie niedawno wycięto wiele rosnących okazów. Przy okazji warto byłoby pomyśleć o oddzieleniu tamtejszego wysokiego chodnika, po którym poruszają się coraz liczniejsi rowerzyści, od jezdni. Chronimy przyrodę z głową, a budując i modernizując drogi, bierzmy pod uwagę potrzeby nie na wczoraj, a chociaż na kilka lat naprzód.

Miroslaw Miroński

Alfons Koziół-Poklewski, polski bogacz w carskiej Rosji, poprzednik Karola Jaroszyńskiego

Jak się dorobić w dalekiej Syberii

W „Passie” nr 17(1057) z 29 kwietnia 2021 r. – wspólnie z red. Tadeuszem Porębskim – zamieściłem obszerny tekst o Karolu Jaroszyńskim – najbogatszym Polaku w historii. Okazuje się, że naszych rodaków, którzy dorobili się fortuny w państwie carów było więcej. Jednym z nich był Alfons Koziół-Poklewski. Innym, równie bogatym był Witold Zglenicki, który, np. w 63 procentach sfinansował słynną Kasę im. Mianowskiego, ale o nim innym razem.

Lech Królikowski

Alfons Koziół-Poklewski herbu Koziół II urodził się w 1809 w majątku Bykowszczyzna (ok. 550 ha), w powiecie lepelskim, guberni witebskiej; zmarł 28 sierpnia 1890. Ostatnią jego wolą było spocząć w rodzinnej Bykowszczyźnie, w krypcie obok matki i wolę tę spełnił jego synowie. Był jednym z najbogatszych przedsiębiorców Syberii drugiej połowy XIX wieku.

Ukończył szkołę O.O. Pijarów w Połocku. Na studiach w Petersburgu (Wydział Prawa) przyjaźnił się z księciem Piotrem Górczakowem, bratem ówczesnego rosyjskiego kanclerza Górczakow, kiedy został gubernatorem „Syberii Zachodniej”, zaopiekował się Poklewskim. W 1831 r. ścignął go do Tobolska i mianował urzędnikiem do zadań specjalnych w Urzędzie Gubernialnym. Poklewski od 1838 sprawował nadzór nad zaopatrzeniem armii rosyjskiej na obszarze guberni. Był asesorem do spraw handlu produktami monopolowymi, a od 1843 był głównym urzędnikiem do spraw produktów monopolowych gubernatorstwa zachodnio-syberyjskiego.

Spowinowacony z Poklewskim Olgierd Missuna (1904-1977) – w swoich pamiętnikach (patrz: Missuna Olgierd, Wspomnienia, Wyd. „Bestprint”, Lublin 2009) – napisał na temat początków niezwyklej kariery naszego bohatera: „Poklewski przywiózł ze sobą pewną sumę

pieniędzy w asygnatach, miał więc możliwość obracania nimi, a okazja nie dała na siebie długo czekać. Któregoś roku nastąpiła nagle niespodziewanie wiosna zimą, rzeki syberyjskie zamrzły i wielkie transporty zboża ugrzęzły na barkach skute lodem. Kupcy zbożowi przyjechali do Tobolska szukać kredytów lub sprzedać uwięzione transporty. Za niską cenę Poklewski skupił zboże na barkach, przeczekał do wiosny i na przednówku, gdy rzeki ruszyły, sprzedał to zboże z ogromnym zyskiem. Był to początek jego fortuny. Rzucił posadę i zajął się dostawami rządowymi zboża. Będąc niezwykle słowny i dokładnie wywiązując się ze swoich zobowiązań, a ponadto mając poważne poparcie zarówno generał-gubernatora, jak i ówczesnego gubernatora Tobolska, dalekiego krewnego Aleksandra Despot-Zlenowicza (1828-1895), Polaka, w ciągu paru lat stał się monopolistą w handlu zbożem i z roku na rok rozszerzał zakres swoich interesów”.

Polskie parowce na Obie i Irtyszu

Tak więc Poklewski, jeszcze podczas pracy w urzędzie gubernialnym, rozpoczął prywatną działalność gospodarczą. Około 1845 uruchomił pierwszą w dziejach regularną żeglugę po rzekach Ob i Irtysz. Nieco później nabył parowy statek, celem holowania barek ze zbożem na Irtyszu. Był to pierwszy parowiec na Syberii i od tej chwili Poklewski stał się bezkonkurencyjny w zakresie szybkich dostaw zboża. Obsługiwał głównie transport zboża oraz państwowych produktów monopolowych (alkoholu, soli, tytoniu), których (wówczas jeszcze) dystrybucja podlegała jemu, z racji pracy w urzędzie gubernialnym. Rozbudował swoją flotyllę na

Obie i Irtyszu do 3 parostatków i dziesiątków barek oraz łodzi wiosłowych, będąc do końca lat 50. XIX wieku liderem transportu rzeczno na obu rzekach.

W 1852 podał się do dymisji i całkowicie poświęcił działalności gospodarczej. Głównym źródłem jego bogactwa stało się pośrednictwo i produkcja na potrzeby zaopatrzenia armii (zwłaszcza zboża i mąki) oraz pośrednictwo w innych dostawach dla wojska. W 1866 r. zbudował nowoczesny, wielki młyn parowy o wydajności 1150 ton rocznie, dzięki czemu stał się największym producentem produktów mącznych w guberni tobołskiej. Założył pierwszą w Rosji fabrykę serów holenderskich w miejscowości Tiusza.

Dzierżawił prawo propinacji na terenie Zachodniej Syberii (guberni tobołskiej?). Będąc dzierżawcą, a od 1860 właścicielem większości dużych (przemysłowych) gorzelni, praktycznie zmonopolizował produkcję i dystrybucję wódki w większości okęgów. W chwili śmierci w 1890 r. posiadał, m.in. 5 przemysłowych gorzelni oraz browar z dużym własnym taborem wagonów-chłodni. Często określany mianem „wódzanego króla Uralu”, władał siecią sklepów i szynków sprzedających alkohol. Produkował też znaczne ilości drożdży piwowarskich (w Talicy i Omsku), piwa, wina i innych napojów alkoholowych. Duże ilości alkoholu sprzedawał także do Petersburga i Rosji europejskiej.

Miał znaczny udział w rozwoju syberyjskiego przemysłu. Uruchoił m.in. fabrykę kwasu siarkowego na Uralu, hutę szkła (dającą 50% całej produkcji szklanej naczyń w Syberii Zachodniej), fabrykę porcelany, pierwszą w Rosji fabrykę fosforu, dziewięć fabryk wyrobów metalowych, w tym w Chołonicy na rzece Wiatka w guberni wiatskiej – dwie duże huty żelaza, zatrudniające przeszło 6 tys. robotników.

Kopalnie złota i srebra na Uralu

W tym czasie był największym prywatnym przedsiębiorcą górniczym na Uralu, właścicielem kilku kopalń, m.in. złota i srebra. W okresie 1878-1882 dzierżawił jedną z największych w Rosji kopalń szmaragdów na Uralu. Był też właścicielem kopalni azbestu i miedzi.

Należał do głównych akcjonariuszy Syberyjskiego Banku Handlowego oraz budowy linii kolejowej Tiumeń -Jekaterynburg. Rozwiniął też sieć sklepów i magazynów, ale także otworzył dwa duże domy towarowe w Tobolsku i Tiumeni.

Poklewski był właścicielem również terenów leśnych, których powierzchnię oceniano na 350 tysięcy dziesięcin (dziesięcina tzw. skarbową = 10925,2 m² = 1,09252 ha). Zorganizował bardzo sprawną administrację swoich rozlicznych interesów. Ciekawostką jest to, że w administracji tej zatrudniał wyłącznie Polaków, których ogromne fale napływały po kolejnych polskich powstaniach. Wielu Polaków zatrudniał w swoich zakładach produkcyjnych, ale także do prowadzenia finansowanych przez siebie akcji charytatywnych. Sfinansował budowę kilku kościołów, w tym, m.in. p.w. św. Anny w Jekaterynburgu (1882) oraz w Omsku (1867). Był głównym fundatorem kościołów katolickich w Tobolsku, Permie (1875) i Tomsku. Pod koniec życia (1890) ufundował prawo-

świątynię we wsi Demarino koło Czelałbińska. Zakładał szkoły, szpital, ochronki, żłobki i jadalnię dla ubogich w Tobolsku (1868). Opiekował się wielką liczbą polskich rodzin i gdzie mógł niósł pomoc zesłańcom, m.in. wykupując ich od cięższych robót.

Główną siedzibą i miejscem zamieszkania Koziół-Poklewskiego był pałac w miasteczku Talica (w guberni permskiej) na Uralu (kilka kilometrów od stacji kolejowej Paklewskaja na linii do Jekaterinburga). Miejscowość ta stanowiła centrum wszelkich interesów Poklewskich. Mieściły się tam biura zarządu, duża fabryka drożdży, ogromna gorzelnia, rektyfikacja i browar z własnym taborem 30 wagonów-chłodni. Całe miasteczko z kilkoma tysiącami mieszkańców – to wyłącznie robotnicy, urzędnicy i funkcjonariusze Poklewskich. Była tam własna elektrownia, kino orkiestra, ogród publiczny. Pałac Poklewskich to piętrowy budynek o 34 pokojach, położony w rozległym parku. Był też kort tenisowy oraz plac do krokieta. W kompleksie zabudowań znajdowała się także stajnia dla przeszło 100 koni. Obok rezydencji stały trzy domy zamieszkałe przez wyższych urzędników. Poklewscy mieli wiele rezydencji, m.in. w Jekaterinburgu, w którym obecnie mieści się obwodowe muzeum krajoznawcze. „Pamiętki po rodzinie Poklewskich zajmują jedną gablotę. A w niej – dyplomy, etykiety, kilka reklam fabryk, butelki i kieliszki z herbem Koziółów. Jest kilka zdjęć Alfonsa Fomicza – mocno już starszego pana, oraz trzech jego synów: Wincentego, Stanisława i Jana” (informacja za Anną Koniecką).

Uciec przed czerwonymi...

Alfons Poklewski-Koziół (bo i w takiej wersji podawano jego nazwisko) mieszkał w Talicy z żoną Anielą z Rymaszów, z którą miał sześciu dzieci: Wincentego (ur. 14.01.1853 w Omsku,

zm. 19.08.1929 w Warszawie; pochowany na warszawskich Powązkach, kw. 51-5-1), Jana, Alfonsa, Józefa, Stanisława i Annę, która wyszła za mąż za gen. Antoniego barona Riesenka – potomka Rejtana, właściciela majątku Serwca na Grodzieńszczyźnie. Syn Wincenty objął całość interesów rodziny i kierował nimi do chwili wybuchu rewolucji. W carskiej Rosji kontynuował charytatywną działalność ojca, ale także udzielał się politycznie – zasiadał w Radzie Państwa Imperium Rosyjskiego, a w 1906 r. mianowany został wiceministrem spraw zagranicznych Rosji. Wincenty był właścicielem pałacu przy ówczesnej ulicy Nowoisakijewskiej w Petersburgu (odchodziła od Placu Isakijewskiego). Przytoczone dane biograficzne pochodzą głównie ze „Wspomnień” Olgierda Missuny, który nie tylko był spowinowacony z Poklewskimi, ale gdy mieszkał w Petersburgu, jego rodzice utrzymywali bardzo bliski kontakt z Wincentostwem Poklewskimi – którzy także tam mieszkali, a wakacje 1916 r. spędził w posiadłości Poklewskich w Talicy. Missuna był więc świadkiem wielu wydarzeń związanych z Koziół-Poklewskimi, a także posiadał wiadomości pochodzące bezpośrednio od członków tej rodziny. Piszę o tym, albowiem w informacjach z Internetu wiele faktów jest całkowicie innych. Przykładem jest informacja o studiach Alfonsa Poklewskiego. Według danych z Internetu studiował on na Uniwersytecie Wileńskim, natomiast rodzina podaje, że studiował na Uniwersytecie Petersburskim, itd., itd. Bardzo nieprecyzyjne są także dane odnoszące się do spraw administracyjnych na terenie „Syberii Zachodniej”. Pod tym pojęciem należy raczej rozumieć gubernię tobołską (1 385 tys. km kw.) ze stolicą w Tobolsku, chociaż interesy Poklewskich obejmowały także znaczną część guberni permskiej (332 tys. km kw.) ze stolicą w

Permie oraz licznymi miastami, m.in. Jekaterynburgiem, a także częścią guberni wiatskiej.

Do 1916, a w zasadzie do 1917 roku los Polaków w Rosji był w miarę stabilny. Jego „jakość” zależała głównie od zasobów finansowych i miejsca w imperialnych bądź lokalnych elitach. Rewolucja bolszewicka wyrzuciła wszystko do góry nogami. Mało kto uratował cokolwiek. Nielicznym udało się ocalić resztki fortuny. Byli to ci, którzy jak np. Karol Jaroszyński, zdołali ewakuować się z „Białymi” przez Odesę lub jak Wincenty Koziół-Poklewski przez Władywostok. Warto w tym miejscu zauważyć, że obaj finansowi magnaci carskiej Rosji zmarli w Warszawie w 1929 r., jeden 19 sierpnia, a drugi 8 września i obaj pochowani są na Powązkach.

Podczas rewolucji 1917 r. i tuż po niej, ratowanie życia było najważniejsze. Tym niemniej, różnymi sposobami starano się uratować przynajmniej część majątku. Opowiadał mi kiedyś jeden ze znajomych historię człowieka, z którym zetknął się w młodości. Był to Polak, który na Syberii miał fabryczkę wyrobów metalowych, w której produkował, m.in. gwoździe. Gdy po wojnie 1920 roku pojawiła się szansa repatriacji do Polski, spieniężył resztkę majątku, a za uzyskane środki kupił platynę. Z metalu tego, samodzielnie, w swojej byłej fabryce, wyprodukował gwoździe. Zbił nimi z nieheblowanych desek prymitywny kufer, z którym wyruszył do Polski. Podróżując przez kilka tygodni, przeżył niezliczone kontrole bolszewickich komisarzy, którzy zabrali mu prawie wszystko, za każdym razem z pogardą kopiąc prymitywny kufer, który pogruhotany dotarł z właścicielem do Polski, zapewniając mu całkiem dostatnie życie w okresie międzywojennym. Nie każdy był jednak właścicielem fabryki gwoździ, toteż repatriacja tysięcy naszych rodaków, była drogą przez mękę, na której bardzo wielu „poległo”, o czym obecnie mało kto pamięta.

Repatriacja Polaków z Rosji zimą 1921 na 1922. Fot. ze zbiorów autora.

**TANI SERWIS
KOMPUTEROWY**
18 zł/h, 24 h
Dojazd 0 zł
506 480 505

KUPNO-SPRZEDAŻ

**ANTYKWARIAT KUPI
ZA GOTÓWKĘ**
ANTYKI, OBRAZY, SREBRA,
MILITARIA I INNE
UL. DĄBROWSKIEGO 1
22 848-03-70 601-352-129

MOTO

CAŁE i uszkodzone kupię,
504 899 717
SPRZEDAM miejsce w parkingu
na Pasażu Ursynowskim 5,
tel. 603 500 660

NAUKA

HISZPAŃSKI, 507 087 609
MATEMATYKA, dojeżdżam,
798 851 194
MATEMATYKA, FIZYKA,
691 502 327

NIERUCHOMOŚCI

DZIAŁKI rekreacyjno-
budowlane, Prażmów,
602 770 361

KUPIĘ las, okolice Prażmowa,
602 770 361
SPRZEDAM działkę budowlano-
rolną 4800 m² z domem i sadem,
Janików, mazowieckie,
798 851 194

**AGENCJA NIERUCHOMOŚCI
"Van Der Zał"**
pilnie i okazjnie sprzedaje tematy:
Pełną ofertę wraz ze zdjęciami
otrzymasz drogą mailową.
Tel.: 601 720 840

Mieszkania: sprzedaje:

- **Centrum**, 24 m², 1 pok.,
świetny standard, 100 m od st.
metra, cisza, spokój, 601 720 840
- **Sadyba**, 550 m², wynajęte na
hostel z najemcą na 10 lat, 2,7 mln.
zł, 601 720 840
- **Starówka**, koło Rynku, 53 m²,
2 pokoje, do wejścia, 601 720 840
- **Starówka**, 79 m², 3 pok. c.1.3
mln. zł, do neg., cisza, spokój,
świetny punkt, 601 720 840
- **Ursynów**, 61 m², 3 pok., 1 p.,
do wejścia, 601 720 840
- **Ursynów**, 2 pok., 48 m²,
550 tys. zł, 601 720 840
- **Ursynów**, 3 pok., 58 m²,
c. 710 tys. zł, 601 720 840
- **Ursynów Imielin**, 70 m², 3
pok., z garażem, ładne, 601 720 840

DUŻY WYBÓR DOMÓW:
Sadyba, Mokotów, Wilanów,
Powsin, Konstancin.
Zapraszamy do współpracy,
601 720 840

Domy:

- **Dom** ok. Góry Kalwarii, w
stanie surowym 230 m² na działce
1300 m². Cicha, spokojna okolica,
tylko 350 tys. zł, 601 720 840
- **Konstancin**, 400m²/1300m²,
ładny dom w dobrej cenie, tylko
1,9 mln zł, 601 720 840
- **Konstancin**, okazja dom
wolnostojący 190/1100 m²,
jedynie 1.250 tys. zł, 601 720 840

- **Mokotów Górny**, atrakcyjne
domy na sprzedaż, od 200
do 450 m², 601 720 840
- **Mokotów Górny** dom, 300
m², świetny punkt, 601 720 840
- **Piaseczno Gólków**, 80 m²
dom, działka 500 m², c. 580 tys.
zł, 601 720 840
- **Ursynów**, pół bliźniaka,
610 m² na mieszkanie lub biuro,
c. 3,8 mln. zł, 601 720 840,
- **Zalesie Dolne**, piękna
rezydencja 310/3500 m²: piękny
ogród, piękny dom, 601 720 840

Działki:

- **Działka** 1600 m²
k.Konstancina (5 km), pod
budowę domu, ładna, zielona,
cisza, spokój, świetna cena,
601 720 840
- **Konstancin**, działka 3300 m²,
strefa A, dobra cena, 601 720 840
- **Chyliczki**, działka 5000 m²
pod 5 bliźniaków, dla dewelopera
lub mniejsze części po 1250 m²
każda, 601 720 840
- **Chyliczki** 5700 m² pod mini
osiedle bliźniaków lub pod
rezydencję, 601 720 840
- **Pyry**, 1900 m², tuż przy ul.
Puławskiej, c. 2 mln.200 tys. zł,
superpunkt, 601 720 840
- **Wesoła** 63 000 m²,
inwestycyjna, blisko autostrady,
601 720 840
- **Wilanów**, 5000 m², pod
bud.jednorodzinne, ładna działka,
601 720 840

Do wynajęcia:

- **Mokotów**, ul. Belwederska,
4 pokoje, 108 m², do wynajęcia
6500 zł/m-c, 601 720

Lokale handlowe:

- **58 m²** z dobrym najemcą,
tylko 830 tys. zł.
- **Biedronka**, z najemcą.
Wieloletnia umowa, 601 720 840
- **Biurowiec**, 3000 m²,
Warszawa, dobry standard, z
parkingiem na 75 samochodów,
możliwość kupna 1/2 biurowca,
601 720 840,
- **Centrum**, lokal 160 m² –
sprzedaż – z najemcą – 10 lat,
dobra inwestycja, 601 720 840
- **Grochów**, ok. Ronda
Wiatraczna 240 m², sklep
spożywczy działający, dobre
dochody, do wynajęcia, 18 tys.
zł/m-c lub sprzedaż, c. 2.5 mln. zł, z
powodu braku czasu, 601 720 840
- **Kamienica** 421 m² + lokale
handlowe, wszystko wynajęte,
czynsz płacony przez najemców
20 tys/m-cznie - sprzedam,
601 720 840

- **Lokal** handlowy 120 m², z
najemcą, okolice Nowego Światu,
601 720 840
- **Lokal** z wieloletnim najemcą,
stopa zwrotu 9%, Górny Mokotów,
601 720 840
- **Mokotów** 70 m², lokal z
najemcą, gastronomia, c. 1 mln
450 tys. zł brutto, wynajęty na
10 lat, 601 720 840
- **Mokotów Dolny** lokal
handlowy 90 m² z witryną, stan
deweloperski, 601 720 840,
- **Sadyba**, lokal handlowy 110
m² do wynajęcia, wysoki standard,
witryny przy głównej ulicy,
601 720 840

- **Ursynów-Kabaty**, 128 m²
lokal z witrynami, dobry punkt,
do wynajęcia, 11 tys/m-c,
601 720 840
- **Wilanów**, lokal handlowy
76 m². Cena 725 tys. zł lub
wynajem 5300 zł +VAT za m-c.
Dobry punkt, 601 720 840
- **Żoliborz**, 75 m², wynajęty na
10 lat, z najemcą, c. 1 mln 550
tys. zł, 601 720 840

**AGENCJA NIERUCHOMOŚCI
"Van Der Zał"**
pilnie szuka dla swoich klientów:
mieszkań, apartamentów,
domów, rezydencji,
niezabudowanych działek gruntu
w południowej części Warszawy
(Konstancin, Piaseczno i okolice,
Sadyba, Wilanów, Mokotów,
Stegny, Ursynów, itd.).
Tel.: 601 720 840

**AGENCJA NIERUCHOMOŚCI
"Van Der Zał"**
pilnie poszukuje mieszkań
dwupokojowych, trzypokojowych
i czteropokojowych
do kupna bezpośrednio,
tel. : 601 720 840

POGRZEBOWE

**OPIEKA
NAD GROBAMI**
tanio i solidnie
500 336 607

USŁUGI
POGRZEBOWE
Mokotów, Ursynów
ul. Rzymowskiego 35
tel: 691 193 581 24h
www.tobiasz24.pl

Usługi Pogrzebowe
URSYNÓW
Tel. 24h: 600 399 199
Komisji Edukacji Narodowej 53
© 22 499 20 01
www.pogrzebyursynow.pl

NAGROBKI
już od 2899 zł
22/214 06 31
RATY 500 290 360
EKSPOZYCJA
Wólka Węglowa
ul. Palisadowa 15

PRACA

BIURO RACHUNKOWE na
Ursynowie zatrudni na etat
samodzielną księgową. Mile
widziane doświadczenie z zakresu
zatrudnienia, 533 44 90 19
BLACHARZA, dekarza,
601 23 72 91
ŚLUSARZA spawającego,
601 23 72 91

USŁUGI

AAA MALOWANIE tanio,
remonty, glazurnictwo
669 945 460
AA GLAZURA, terakota,
remonty, 794 781 765
ANTENY TV SAT. Profesjonalne
usługi RTV. Zadzwoni 501 700 315
BEZPYŁOWE cyklinowanie,
malowanie, gładzie 22 756 57 63,
502 093 588
CYKLINOWANIE, 510 266 143
DEZYNSKACJA, skutecznie,
22 642 96 16

DOCIEPLANIE budynków,
poddaszy, malowanie elewacji -
kilkunastoletnie doświadczenie,
501 624 562

DOCIEPLANIE budynków,
szybko, tanio, solidnie,
tel. 502 053 214

HYDRAULIK, 602 651 211
HYDRAULIK, pełen zakres,
601 81 85 81

KOMPUTERY

pagotowie,
ul. Na Uboczu 3,
tel. 22 894 46 67,
696 37 37 75

KOMPUTERY

serwis, sprzedaż,
FLYCOM,
Pasaż Ursynowski 9,
tel. 22 644 26 05,
601 737 777

MALOWANIE, gładź,
505 735 827

MALOWANIE, hydraulika,
remonty, 501 050 907

NAPRAWA LAPTOPÓW
ELEKTRONIKA KOMPUTERY
CENTRUM SERWISOWE
ul. Meander 2 A
668 108 222

NAPRAWA SPRZĘTU
AUDIO-TV-VIDEO

SONY, PANASONIC,
LG, SAMSUNG
I INNE

ul. Meander 2 A
668 108 222
pon.-pt. 11-19, sob. 10-14

NAPRAWA
MASZYN DO SZYCIA
DOJAZD GRATIS
tel. (022) 844 81 58

NAPRAWA 24h
chłodnie
lodówki
kostkarki
do lodu
603-584-876

NAPRAWA lodówek,
602 272 464

NAPRAWA lodówki, pralki,
502 562 444

PRANIE dywanów, wykładzin,
kanap, 669 945 460

REMONTY, budowlane,
ogrodzenia, 513 137 581

NAPRAWA pralek
BOSCH, SIEMENS,
WHIRPOOL, itp.,
22 644 52 59,
501 122 888

REMONTY,
ELEKTRYCZNE,
HYDRAULICZNE, itp.
608 303 530

REMONTY, malowanie,
510 128 912
RENOWACJA mebli,
510 266 143
ROLETY, plisy, moskitiery,
żaluzje, producent, 602 380 218
WIERCENIE, KARNISZE, itp.
608 303 530

ZDROWIE

ALKOHOLOWE odtrucia,
Esperal, tanio, 22 613 98 37;
22 671 15 79

STOMATOLOGIA Z NFZ
leczenie specjalistyczne, ogólnostomatologiczne, protetyka
Al. KEN 98, lok U-30
607 626 748
www.stomatologia-ken98.pl

Tusze, Tonery
Oryginalne, Zamienniki, Regeneracja
BEZPŁATNA
DOSTAWA
DO FIRM
na Ursynowie!
tel. 22 208 00 00 ul. Meander 2a, Pasaż Natoliński

Dzisiaj jest Wtorek 06 listopada 2012. Imieniny Feliksa, Leonarda, Melaniasza
POGODA NA DZIS
6 °C 2 °C
PASSA WWW.PASSA.WAW.PL
ZAPRASZAMY
DO ODWIEDZENIA NASZEGO PORTALU

W SPRAWIE
OGŁOSZEŃ DROBNYCH
PROSIMY O KONTAKT
POD NUMEREM
509 586 627

EKO-BUD

tel: 22 / 787 19 10
komórkowy: 602 627 232
okna@eko-bud.com.pl
okna drzwi rolety parapety
bramy garażowe
SPRZEDAŻ * MONTAŻ * DORADZTWO

BIURO HANDLOWE
WARSZAWA-URSYNÓW
ul. Roentgena 45, lok 4B
tel/fax: 22 / 644 73 63
ursynow@eko-bud.com.pl

BIURO HANDLOWE
WOŁOMIN
ul. 1-go Maja 26B
tel/fax: 22 / 787 1646
wolomin@eko-bud.com.pl

Zajęcia dla najmłodszych HOPSASA

Dom Kultury Stokłosy, będący spółdzielczą placówką kulturalną wyszedł na przeciw oddolnej inicjatywie zaproponowanej przez panią Annę Kozieradzką, która dwa razy w tygodniu prowadzi warsztaty ogólnorozwojowe dla dzieci od 1,5 roku do 3 lat - HOPSASA.

Zajęcia cieszą się bardzo dużym zainteresowaniem wśród ursynowskich rodziców i ich pociech. Wpisując się tym samym w misję tworzenia bogatej oferty programowej dostosowanej do różnych grup wiekowych, która jest priorytetowa dla działalności Domu Kultury.

HOPSASA to zajęcia ruchowo-muzyczno-plastyczne, będące przede wszystkim radosną zabawą,

podczas której dziecko może doświadczyć relacji z innymi dziećmi i zdobywać wiele nowych umiejętności.

Wspólne zabawy przy muzyce, nauka krótkich piosenek i wierszyków, ćwiczenia ruchowe i aktywności plastyczne, to świetny pomysł na urozmaicenie dnia każdego malucha i doskonały sposób na stymulację polisensorycznego rozwoju. Dlatego tym bardziej cieszy nas fakt, że rodzice i ich dzieci znalazły swoje miejsce na Lachmana 5.

HOPSASA zaprasza na swoje zajęcia w każdą środę i piątek w godzinach 9:30-12:30, do Domu Kultury Stokłosy przy ulicy Lachmana 5. Szczegółowe informacje pod adresem zajeciahopsasa@gmail.com. **RK**

Ciekawe projekty edukacyjne w Wilanowie

Zdążyliśmy się już przyzwyczaić, że Muzeum Pałacu Króla Jana III w Wilanowie przygotowuje szeroką ofertę dla dzieci i młodzieży szkolnej. Tym razem coś dla nauczycieli.

Są to bezpłatne szkolenia. Organizatorzy zapraszają nauczy-

cieli na spotkania, podczas których będą mogli się zapoznać z wystawą „Rośliny i zwierzęta”. Zdobyta wiedza będą mogli wykorzystać w prowadzonych przez siebie zajęciach szkolnych. Przedstawione na wystawie atlasy historii naturalnej z epoki Linneusza, warsztaty, spacer

współpraca z innymi nauczycielami pozwolą im inne spojrzenie w nauczaniu.

Szkolenie kierowane jest do nauczycieli biologii, historii, języka polskiego, etyki, filozofii historii sztuki oraz innych przedmiotów uczących w szkołach podstawowych i ponadpodstawowych, jak również wszystkich nauczycieli chcących wykorzystać w nauczaniu ekspozycje muzealne.

Muzeum Pałacu Króla Jana III w Wilanowie zaprasza na spacer po wystawie z oprowadzającym przyrodnikiem oraz humanistą. W trakcie spotkania przedstawiona będzie oferta też edukacyjna. Oprócz tego w czerwcu planowane są: „Inwazja egzotyki”, spotkania stacjonarne w ogrodach wilanowskich, warsztaty online, szkolenia.

Zgłoszenia: bilety@muzeum-wilanow.pl. **Mirosław Miroski**

Dla wszystkich

Nagrodę za rozwiązanie otrzymuje **Andrzej Trepczyński**. Odpowiedzi proszę zgłaszać telefonicznie 22 648-44-00 **we wtorek** między godz. 12.00 a 12.30. Nagrodę można odebrać w środę w godzinach 10-20.

		9				8
8	2			5 1		
					7 9	
				6	8	
4	9					
		1 8				3
	6	2 3				7
1	8					
5 2			9			6

	7		9 1			3
9			7			6
						7
			3			8
3 9				2 5		
	8 6					
						8 7
		5 4 8 3				2
		2	9			1

Spółdzielnia Mieszkaniowa „Na Skraju”
ul. Kulczyńskiego 14, 02-777 Warszawa

ogłasza pisemny przetarg nieograniczony na:
Wykonanie przebudowy (wymiany) instalacji wodociągowej – wody zimnej, ciepłej i cyrkulacji w budynku mieszkalnym przy ul. Grzegorzewskiej 5 Spółdzielni Mieszkaniowej „Na Skraju” zgodnie z projektem budowlanym wykonawczym stanowiącym załącznik do SIWZ

Szczegółowy zakres zamówienia opisano w Specyfikacji Istotnych Warunków Zamówienia, którą można pobrać wraz z załącznikami z sekretariatu Spółdzielni pokój nr 4 za odpłatnością w wysokości 100,00 zł netto+23% VAT. Warunkiem udziału w przetargu jest złożenie pisemnej oferty według wzoru stanowiącego załącznik do Specyfikacji Istotnych Warunków Zamówienia wraz z wymaganymi załącznikami i dowodem wpłaty wadium w wysokości 10 000,00 zł.

Pisemną ofertę należy złożyć w sekretariacie Spółdzielni Mieszkaniowej „Na Skraju”, pokój nr 4 w terminie do dnia **12.07.2021 r. do godz. 12:00.**

Otwarcie ofert nastąpi w siedzibie Spółdzielni w dniu **12.07.2021 r. o godz. 12:15.**

Szczegółową informację można uzyskać w Spółdzielni w pokoju numer 16, tel. **22 643 99 18** lub e-mailem: a.nowak@naskraju.pl

Spółdzielnia zastrzega sobie prawo do unieważnienia przetargu bez podania przyczyn.

Ważne telefony

Ursynów

Urząd Dzielnicy al. Komisji Edukacji Narodowej 61
Centrala 22 443 71 00
fax 22 443 72 91
Informacja Wydziału Obsługi Mieszkańców 22 443 72 00
22 443 71 56
22 443 73 01

Policja 603 19 78 lub 112
Ośrodek Pomocy Społecznej 22 544 12 00

Miejskie Centrum Kontaktu Warszawa (czynne całą dobę przez 7 dni w tygodniu) 19115

Mokotów

Urząd Dzielnicy ul. Rakowiecka 25/27
22 443 64 00
Wydział Obsługi Mieszkańców 22 443 65 00
22 443 65 01

Urząd Skarbowy 22 502 00 00
Pogotowie Ratunkowe 999
22 844 04 46

Policja 22 603 11 88
Straż Miejska 986, 22 649 40 90
Straż Pożarna 998, 22 844 00 71

Wilanów

Urząd Dzielnicy ul. Franciszka Klimczaka 2
22 44 35 000

Ośrodek Pomocy Społecznej ul. Przyczółkowa 27A 22 648 22 26
22 842 32 61

Policja 22 842 32 61
Straż Miejska 986, 852 16 00
Straż Pożarna 22 596 71 40

Piaseczno

Urząd Miasta i Gminy ul. Kościuszki 5
701 75 00

Starostwo 757 20 51
Powiatowe 726 67 00
Urząd Skarbowy 999
Pogotowie Ratunkowe 535 91 93
997

Policja 756 70 16...18
997

Straż Miejska 701 76 95
986

Straż Pożarna 998, 756 72 43
Pogotowie Gazowe 992
Pogotowie Elektryczne 701 32 20
Pogotowie Wodno – Kanalizacyjne 603 309 399

Konstancin-Jeziorna

Urząd Gminy ul. Piaseczyńska 77
22 484 23 00, 22 484 23 10
22 484 23 10

Policja 997, 756 42 17
Straż Miejska 757 65 49
Straż Pożarna 998, 750 18 19
Pogotowie 999, 756 75 11

Lesznowola

Urząd Gminy ul. Gminnej Rady Narodowej 60
757-93-40 do 42;
757-92-71; 757-90-02;
faks 757-92-70

Pogotowie Ratunkowe 999
Pogotowie Ratunkowe (całodobowy ostry dyżur) 756-75-11
ul. Kościuszki 9

Ośrodek Zdrowia w Nowej Iwicznej 701-49-10
Ośrodek Zdrowia w Magdalence 757-99-64
Ośrodek Zdrowia w Mrokowie 756-15-92
Ośrodek Pomocy Społecznej 757 92 32
Policja 997
757-93-90, 757-93-86

Komenda Powiatowa Policji 756-70-17, 756-75-01
757-05-98,
757-22-27

Ochotnicza Straż Pożarna w Mrokowie 756-15-25
w Nowej Woli 756-73-10
Straż Miejska 986, 750-21-60
Pogotowie gazowe 992, 750-38-85
Pogotowie energetyczne 991
756-30-53, 756-30-54

Pogotowie wodno-kanalizacyjne 994

10 LAT TEATRU IMPROWIZACJI AFRONT

SPEKTAKL URODZINOWY: 26.06.21 GODZ. 19:00 DOM SZTUKI

M! MUSICAL IMPROWIZOWANY

AFRONT
Dom Sztuki SMB "Jary"

KUPOJ TANIEJ Z **bonus** E.Leclerc

Oferta ważna od 22.06 do 03.07.2021 r.

ZESKANUJ KARTĘ PRZY ZAKUPACH AKTYWUJ KUPONY W APLIKACJI*

przy zakupie 2 opak.

-28%
249 1 szt.
cena z kartą
349 1 szt.
cena bez karty

Lemoniada
Fortuna
1 litr, wybrane rodzaje

-20%
1999 1 szt.
cena z kartą
2499 1 szt.
cena bez karty

T-shirt męski polo
rozmiar M. - 3XL
mix wzorów i kolorów

-10%
799 1 szt.
przy zakupie 2 szt.
cena z kartą
889 1 szt.
cena bez karty

Damski dezodorant Rexona
Unilever, spray 150 ml/roll-on 50 ml, mix rodzajów
7,99 za 1 szt. przy zakupie 2 szt., cena z kartą
8,89 za 1 szt. przy zakupie 1 szt.
cena za 100 ml = 5,33, 15,98/5,93, 17,78

-20%
399 1 opak.
cena z kartą
499 1 opak.
cena bez karty

Talerze papierowe duże
śr. 23 cm./24 szt.
cena za 1 szt. = 0,17/0,21

-15%
319 1 szt.
cena z kartą
379 1 szt.
cena bez karty

Sól himalajska o'Sole
Cenos
600 g, 2 rodzaje
cena za 1 kg = 5,32/6,32

-15%
339 1 opak.
cena z kartą
399 1 opak.
cena bez karty

Szynka eksportowa
Animex
120 g, plastry
cena za 1 kg = 31,59/33,25

-10%
899 1 opak.
cena z kartą
999 1 opak.
cena bez karty

Baterie Alkaline Power AA/AAA
Energizer
4 szt. cena za 1 szt. = 2,25/2,50
Specjalistyczne CR2032/25/16 - 9,99/10,99
cena za 1 szt. = 5,00/5,50

-20%
399 1 opak.
cena z kartą
499 1 opak.
cena bez karty

Widelce drewniane
20 szt.
cena za 1 szt. = 0,20/0,25

-20% Bonusowe kupony
Aktywuj kupony w aplikacji*
399 1 szt.
cena z kuponem
AKTYWUJ
499 1 szt.
cena bez kuponu

Ketchup Hellmann's
Unilever
470 g/485 g, 2 rodzaje
cena za 1 kg = 8,49/8,23/10,62/10,29

-16% Bonusowe kupony
Aktywuj kupony w aplikacji*
449 1 opak.
przy zakupie 2 opak.
cena z kuponem
AKTYWUJ
539 1 opak.
cena bez kuponu

Karma dla psa Pedigree
Mars, 4 x 100 g, mix rodzajów
4,49 za 1 opak. przy zakupie 2 opak., cena z kuponem
5,39 za 1 opak. przy zakupie 1 opak.
500 g, cena za 1 kg = 11,23/13,48

-16% Bonusowe kupony
Aktywuj kupony w aplikacji*
419 1 szt.
cena z kuponem
AKTYWUJ
499 1 szt.
cena bez kuponu

Orzeszki ziemne Nic Nac's
Lorenz
110 g/125 g, 4 rodzaje
cena za 1 kg = 38,10/33,52/45,37/39,92

-13% Bonusowe kupony
Aktywuj kupony w aplikacji*
949 1 szt.
cena z kuponem
AKTYWUJ
1099 1 szt.
cena bez kuponu

Kawa mielona aromatyzowana
Cafe Sati
250 g, mix rodzajów
cena za 1 kg = 37,96/43,96

NIEDZIELA HANDLOWA

27.06 2021

ZAPRASZAMY

Hipermarket czynny
pon. - sob.: 7.00 - 22.00
niedz. handlowa: 7.00 - 22.00

Galeria czynna
pon. - sob.: 10.00 - 21.00
niedz. handlowa: 10.00 - 20.00

Oferta ważna od 22.06 do 03.07.2021 r. lub do wyczerpania zapasów. Wszystkie ceny wyrażone są w zł. Ceny dotyczą produktów bez dekoracji. Oferta dotyczy sprzedaży detalicznej. Niektóre produkty nie są dostępne w każdym sklepie. Informacji na ten temat udziela Punkt Obsługi Klienta sklepu. Oferta z gazetki dotyczy sklepów:

HIPERMARKET URSYNÓW, Warszawa ul. Ciszewskiego 15 róg Komisji Edukacji Narodowej

foto.e-leclerc.pl f leclerc.pl

Hipermarket czynny
pon. - sob.: 7.00 - 22.00
niedz. handlowa: 7.00 - 22.00

ZESKANUJ KOD

SKORZYSTAJ
Z PROGRAMU
BONUS
ZAŁÓŻ KARTĘ
ZAINSTALUJ
APLIKACJĘ

Hipermarket Warszawa Ursynów
ul. Ciszewskiego 15
róg Komisji Edukacji Narodowej
tel. (22) 389 86 00
www.eleclerc.pl

Galeria czynna
pon. - sob.: 10.00 - 21.00
niedz. handlowa: 10.00 - 20.00

dojazd autobusami:
192, 179, 185, 193, 195, 209, 148, 503, 166 stacja metra: Stokłosy, Imielin